

VALSTS ASINSDONORU CENTRA

PUBLISKAIS PĀRSKATS
— 2022.GADS —

SATURS

1. PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU	4
1.1. Pamatinformācija	4
1.2. Asinsdienests	5
2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI	6
2.1. Donoru atlases un piesaistes rezultāti	7
2.2. Izbraukumi	8
2.3. Atteikumi donācijai	8
2.4. Ziedošanas reižu biežums	9
2.5. Asins komponentu izplatīšana	10
2.6. Plazmas preperātu ražošana un izplatīšana	11
2.7. ASN asins sagatavošanas plāna izpilde	12
2.8. Pilnasiņu sagatavošana valstī	12
2.9. Valsts asinsdonoru centra laboratoriju darbība	12
2.10. Obligāto infekciju skrīnings	13
2.11. Obligāto infekciju skrīninga veiktie izmeklējumi	14
2.12. NAT donoru asins paraugu izmeklējumu skaits	14
2.13. Imūnhematoloģiskā izmeklēšana	15
2.14. Asins komponentu kvalitātes kontrole	17
3. VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA	18
4. FINANŠU RESURSI	19
4.1. Maksas pakalpojumu izpilde	21
5. INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA	21
5.1. Kvalitātes sistēmas dokumentu vadība	22
5.2. Korektīva un preventīva darbība (KAPA)	22
5.3. Iekšējie kvalitātes sistēmas auditi	23
5.4. Validācija	23
5.5. Vigilance	24
6. PERSONĀLS	25
7. ĀRĒJĀS KORESPONDENCES APRĪTE	27
8. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU - DONORU PIESAISTE	29
8.1. Akcijas, pasākumi un sadarbības donoru piesaistīšanai	29
8.2. Donoru apmierinātība	31
8.3. Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem	32
8.4. Sociālie tīkli un citi komunikācijas kanāli	33
8.5. Informācijas sniegšana donoriem	33
8.6. Suvenīri un informatīvie materiāli	34

CIEŅĪJAMIE PĀRSKATA LASĪTĀJI!

2022.gads ir zīmīgs ar to, ka vēlreiz mums apliecināja, cik atsaucīgi ir Latvijas cilvēki – ja kāds ir nonācis nelaimē, mēs sadodamies rokās un nesavtīgi sniedzam palīdzību. To pierāda arī lielākā donoru atsaucība pēdējo 11 gadu laikā, un tas ir visas mūsu sabiedrības panākums – mēs kopā augam savā atbildībā un izpratnē par to, ka katrs varam kaut ko darīt, lai palīdzētu līdzcilvēkiem dzīvot.

Visā Latvijā 2022.gadā pilnasinis ziedotas 57 650 reizes, kas ir par tūkstoš divsimt reizēm vairāk nekā gadu iepriekš. Ceram, ka arī turpmāk tie 32 741 cilvēki, kas ziedoja 30 minūtes sava laika un 450ml asiņu, paliks mūsu draudzīgajā asins donoru pulkā arī 2023.gadā un tai pievienosies arvien jauni asins donori, kas ir gatavi veikt šo nesavtīgo darbu līdzcilvēku labā.

Esam gandarīti, ka 2022. gadā izdevies atsākt aktīvu donoru izbraukumu organizēšanu, jo pandēmijas laika attālinātā darba situācija, kurā daudzi strādāja mājās, arī donoru kustībai un izbraukumu organizēšanai bija liels izaicinājums. Kopumā devāmies 656 izbraukumos, no tiem 250 – ar specializēto autobusu, un šajos izbraukumos VADC sagatavojis pusi no visa asins krājuma. Sekmīgiem donoru izbraukumiem ir ļoti svarīga tieši iestāžu vadītāju attieksme, kuri atbalsta donoru kustību un sakām īpašu paldies visiem uzņēmumiem, pašvaldībām un izglītības iestādēm, kuri sadarbojas un atbalsta donoru dienu rīkošanu.

Bez asinīm nav dzīvības – tas nav tikai sauklis, tas ir neapstrīdams fakts. Lai cik ātriem soļiem ietu uz priekšu mūsdienu medicīna un tehnoloģijas, asinis ir unikālas un tās ne ar ko nevar aizstāt.

Saku lielu paldies ikvienam asinsdonoram un ceru, ka arī turpmāk mēs visi kopā parādīsim, ka varam vēl labāk un asinsdonoru kopiena kļūs vēl spēcīgāka.

Cieņā un cerībā uz drīzu tikšanos VADC
Egita Pole

1. PAR VALSTS ASINSDONORU CENTRU

1.1. Pamatinformācija

Valsts asinsdonoru centrs (turpmāk – Centrs) ir veselības ministra pakļautībā esoša tiešās pārvaldes iestāde.

Centra darbību reglamentē Valsts pārvaldes iekārtas likums, Ārstniecības likums, 2005.gada 22.februāra Ministru kabineta noteikumi Nr. 138 „Valsts asinsdonoru centra nolikums”, 2005.gada 27.decembra Ministru kabineta noteikumi Nr.1037 “Noteikumi par cilvēka asiņu un asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas kvalitātes un drošības standartiem un kompensāciju par izdevumiem zaudētā asins apjoma atjaunošanai” un citi normatīvie akti.

Centra funkcijas:

- organizēt un koordinēt ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes prasībām atbilstošiem asins komponentiem un asins pagatavojumiem
- organizēt un koordinēt starptautisko sadarbību transfuzioloģijas jomā
- organizēt imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes un konsultatīvo palīdzību

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, Centrs veic sekojošus **uzdevumus**:

- izstrādā valsts pasūtījuma projektus ārstniecības iestāžu apgādei ar asins pagatavojumiem
- sagatavo donoru asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai
- nodrošina asins pagatavojumu kvalitātes kontroli
- veicina sabiedrības izglītošanu donoru kustības jautājumos
- apzina jaunas tehnoloģijas un sekmē to ieviešanu asins un asins komponentu sagatavošanā
- veic imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes
- sniedz konsultācijas par imūnhematoloģiskās saderības nodrošināšanas iespējām
- administrē asins un asins komponentu sagatavošanai piešķirtos valsts budžeta līdzekļus

Centra darbības **mērķis** ir nodrošināt kvalitātes un drošības prasībām atbilstošas asinis un asins komponentus ārstniecības iestādēm (transfūzijām) un asins pagatavojumu ražošanai, kā arī imūnhematoloģiskās saderības pārbaudes aloimunizētiem pacientiem.

M1 Sadarbībā ar Asins sagatavošanas nodaļām nodrošināt asins pagatavojumus pēc ārstniecības iestāžu pieprasījuma un veicināt donoru kustību.

M2 Nodrošināt sagatavoto asins komponentu kvalitāti un drošumu.

M3 Nodrošināt imūnhematoloģiskos izmeklējumus pacientiem un klientiem.

M4 Nodrošināt ārstniecības personu apmācību transfuzioloģijas un imūnhematoloģijas jomā sadarbībā ar Rīgas Stradiņa universitāti un profesionālajām asociācijām un ārstiem slimnīcās.

M5 Nodrošināt "Labas prakses pamatnostādnes asins sagatavotājiestādēm kurām jāievēro Direktīvas 2005/62/EK (Good practice) prasību ieviešanu asins komponentu sagatavošanā.

M6 Veidot vienota valsts asinsdienesta koncepciju veselības reformas pasākumu plāna ietvaros 2022.gadam.

M7 Nodrošināt iestādes funkciju pilnveidi, identificējot funkciju pārklāšanos un pārskatot pamatdarbības un administratīvos procesus.

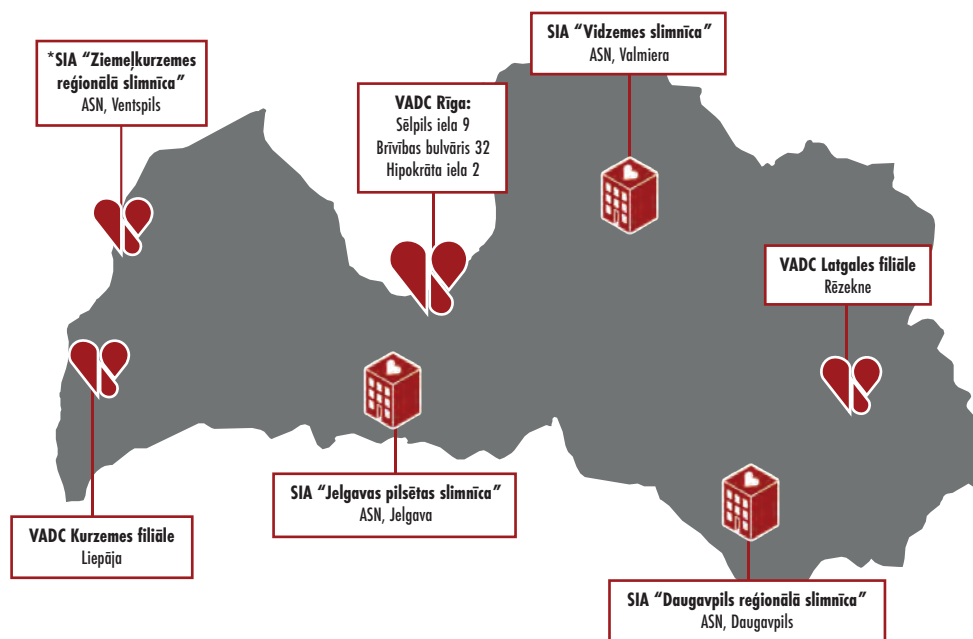
1.2. Asinsdienests

Asins dienests ir ārstniecības iestāžu vai to struktūrvienību kopums, ko veido Valsts asinsdonoru centrs, ārstniecības iestāžu asins sagatavošanas nodaļas (ASN), asins kabineti un struktūrvienības, kas nodrošina ārstniecības iestāžu apgādi ar kvalitātes un drošuma prasībām atbilstošiem asins komponentiem.

Pamatojoties uz Līgumu par sadarbību valsts pasūtījuma izpildei, 2022. gadā sadarbība notikusi ar 4 ārstniecības iestāžu ASN:

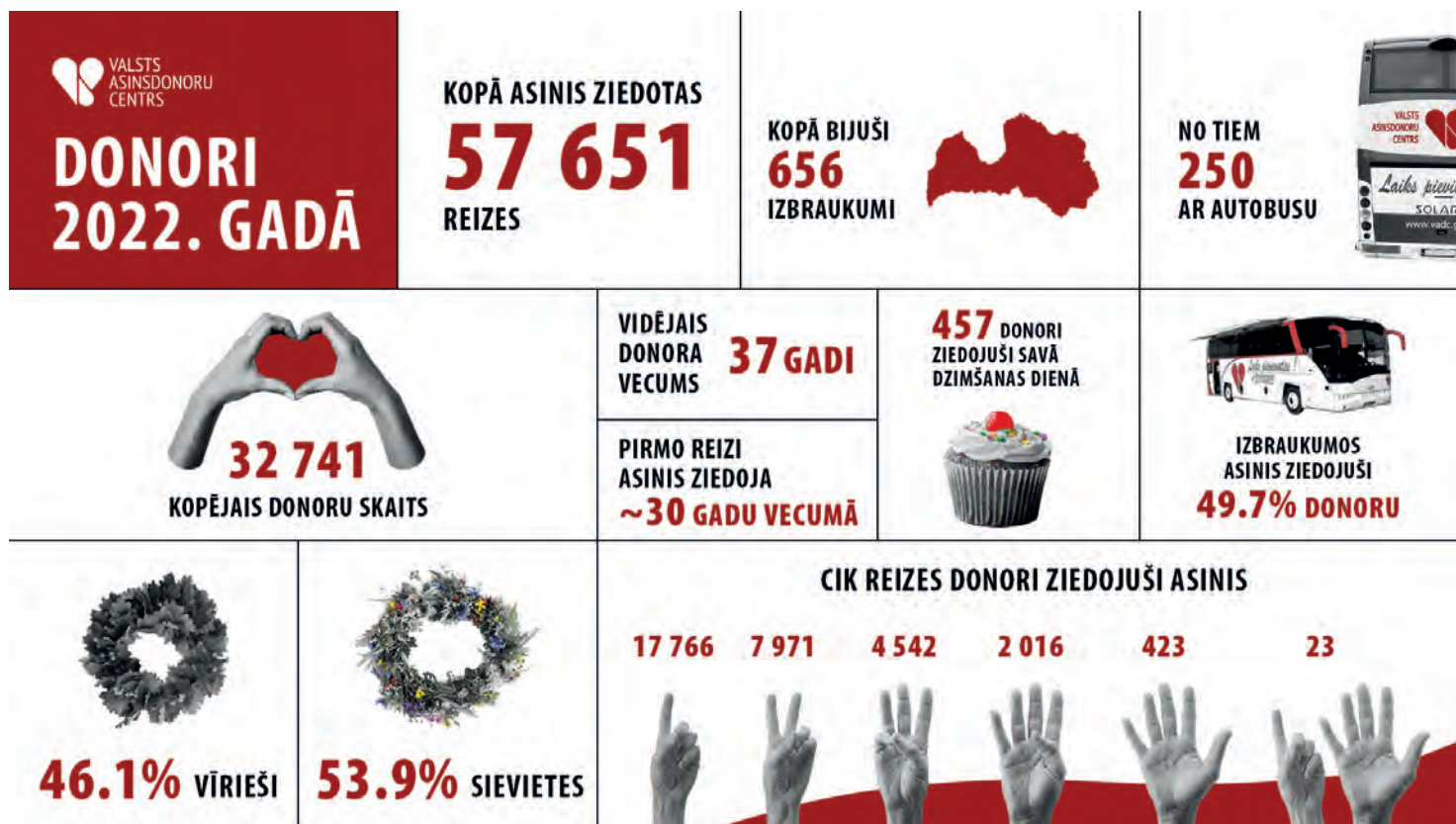
- Jelgavas pilsētas slimnīcas ASN
- Vidzemes slimnīcas ASN
- Daugavpils reģionālās slimnīcas ASN
- Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas ASN

Pamatojoties uz Līgumu par donoru asins pagatavošanu izplatīšanu, sadarbība notikusi ar 47 sertificētiem Asins kabinetiem.

* No 2023.gada 1. janvāra Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas ASN ir slēgta. Tās funkcijas ir pārņēmusi VADC Kurzemes filiāle.

2. VALSTS ASINSDONORU CENTRA DARBĪBAS RĀDĪTĀJI

Viena no būtiskākajām Centra aktivitātēm ir darbs ar donoriem, jo Centrs ir vienīgā iestāde valstī, kuras darbība tiešā veidā ir saistīta ar sabiedrības – donoru aktivitāti. Līdz ar to daudz tiek strādāts pie klientu servisa attīstīšanas un pilnveidošanas, kā arī stratēģiskas donoru piesaistes politikas īstenošanas.

Pēc asins nodošanas Skrīninga nodaļa izmeklē katru asins paraugu, veicot seroloģisko un molekulāro testēšanu uz četrām nozīmīgām infekcijām, kuras ir iespēja pārnest asins pārliešanas ceļā - B un C hepatīta, un HIV, un sifilisu. Tikai pēc negatīvu rezultātu saņemšanas asinis tālāk tiek gatavotas asins pārliešanai, lai maksimāli samazinātu infekciju pārnesšanas risku pacientam. Pozitīvie paraugu rezultāti tiek pārtestēti Rīgas Austrumu klīniskā universitātes slimnīcas Latvijas Infektoloģijas centra References laboratorijā, un donori saņem informāciju par nepieciešamību papildus konsultēties pie speciālistiem. Tādejādi Centrs rūpējas arī par donoru veselību, ne tikai par pacientu.

Izmeklētās pilnasinis Asins komponentu sagatavošanas nodaļā tālāk tiek sadalītas komponentos – eritrocītu masa, trombocītu masa un plazma, kas tiek izmantoti asins pārliešanā noteiktās klīniskās situācijās. Centrā tiek sagatavoti arī tādi asins komponenti, kā apstarota eritrocītu masa, atmazgāta eritrocītu masa, krioprecipitāts un asins komponentu devas bērniem, kas citur valstī netiek gatavotas.

Asins komponentu kvalitāte no visas valsts (arī ASN) tiek pastāvīgi testēta Centra Kvalitātes kontroles laboratorijā.

Asins pagatavošanu krājumu nodaļā tiek nodrošināta asins komponentu uzglabāšana un izplatīšana ārstniecības iestādēm diennakts režīmā. Bez asins komponentu sagatavošanas būtiska Centra funkcija ir imunohematoloģiskās saderības pārbaūžu veikšana Centra Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļā, kas strādā diennakts režīmā. Šī nodaļa vienīgā valstī veic asins grupu un rēzus faktoru, antivielu un fenotipu noteikšanu donoriem, īpaši sarežģītos gadījumos, kad pārlejamo asiņu piemeklēšana pacientam iespējama, ne tikai pēc asins grupas un rēzus faktora, bet arī pēc daudziem citiem parametriem. Vienlaikus šī nodaļa veic arī pacientu, tajā skaitā grūtnieču konsultēšanu imunohematoloģiskās saderības jautājumos, kad nepieciešams prognozēt tālākās ārstēšanas vai novērošanas plānu, ja paredzami rēzus vai asinsgrupu nesaderības sarežģījumi.

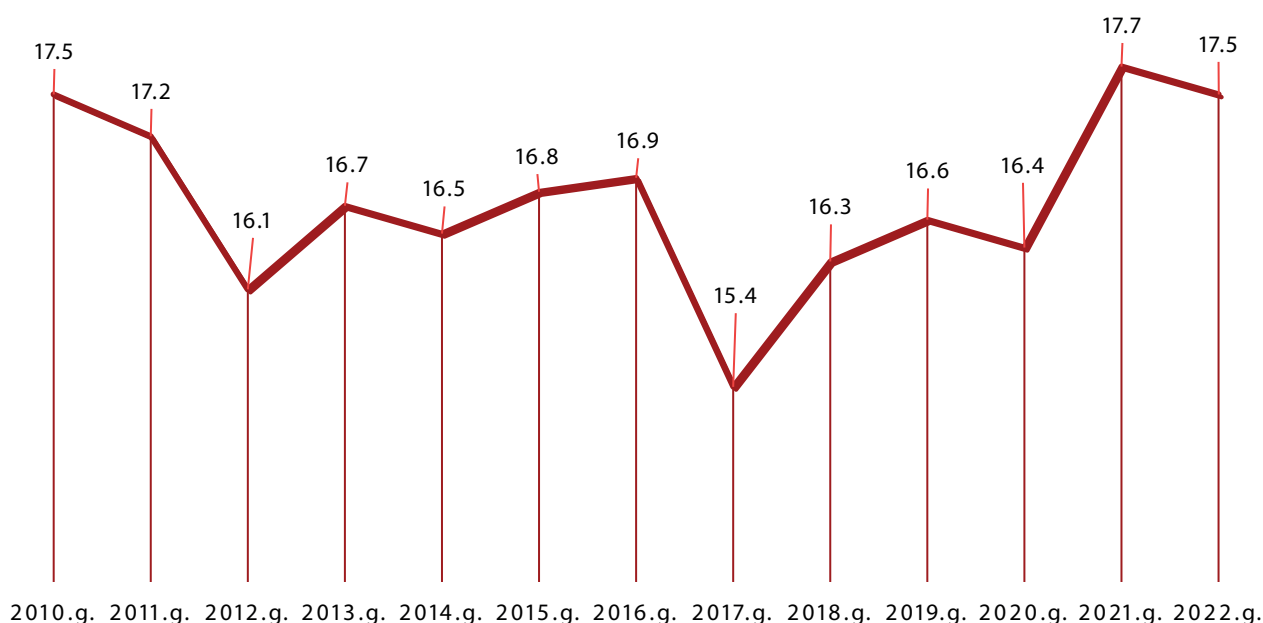
2.1. Donoru atlases un piesaistes rezultāti

2022. gadā Latvijā asinis ziedotas 57650 reizi, kas ir par 1450 reizēm vairāk nekā 2021. gadā, sasniedzot augstāko asins ziedošanas reīžu skaitu pēdējo vienpadsmit gadu laikā. Asins ziedošanas reīžu skaita palielinājumu būtiski ietekmē asins ziedošanas vietu pieejamība un piesaistes aktivitātes.

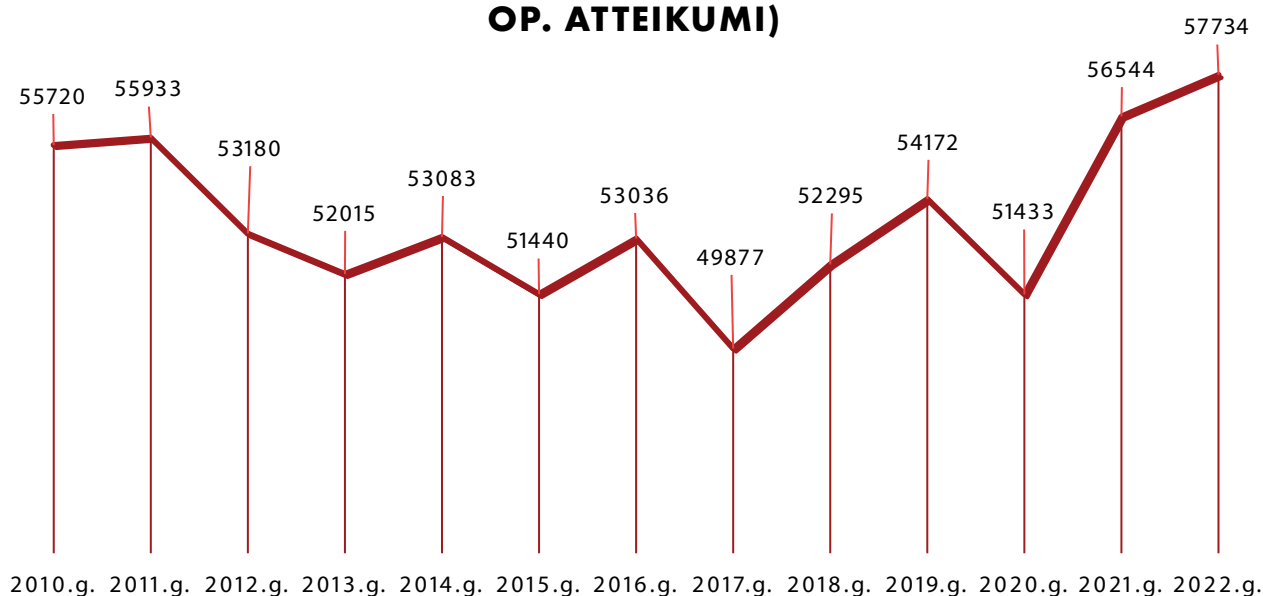
2022. gadā Latvijā donācijām pierēģistrēti 32820 asins donori (2021.g.- 33425, 2020.g.- 31269, 2019.g. -31802, 2018. g.- 31357, 2017. g.-29792). Latvijā asinis nodod ap 1,75% iedzīvotāju, kas ir aptuveni 17,5 donori uz 1000 iedzīvotājiem.

2022.gadā donoru skaits uz 1000 iedzīvotājiem samazinājies par 0,2 uz 1000 iedzīvotājiem, bet savukārt palielinājās kopējais donāciju skaits, kas liecina par regulāro donoru skaita pieaugumu, kas ir pozitīvs radītājs. Donoru skaita samazināšana, iespējams, ir saistīta arī ar kopējo iedzīvotāju skaita samazinājumu.

DONORU SKAITA DINAMIKA UZ 1000 IEDZĪVOTĀJIEM

DONĀCIJU SKAITS LATVIJĀ (T.SK. NESAVĀKUMI UN OP. ATTEIKUMI)

2022.gadā donāciju skaits Latvijā pieauga par 1190 salīdzinoši ar 2021.gadu un sasniedzis vienpadsmit gadu laikā labāko rādītāju. Arī 2022.g. ļoti veiksmīgi darbojas donoru piesaistes kampaņas un dažādas donoru kustības popularizēšanas aktivitātes.

	2020.g.			2021.g.			2022.g.		
	ASN	VADC	Latvija	ASN	VADC	Latvija	ASN	VADC	Latvija
Pilnasinis (pilnas devas)	11674	39426	51100	9812	46388	56200	10018	47432	57450
Svaigi saldēta plazma no pilnasinīm	11384	39122	50506	9812	46377	56189	10018	47432	57450
Trombocītu masa no pilnasinīm	-	4963	4963	-	5194	5194	-	5556	5556
Krioprecipitāts (devas)	-	9640	9640	-	10175	10175	-	10923	10923

2.2. Izbraukumi

2022.gadā kopējais izbraukumu skaits VADC Rīga ir 467 izbraukumi (2021.g.- 429), kas ir par 38 izbraukumiem lielāks nekā 2021.gadā, un tas ir lielākais izbraukumu skaits pēdējo septiņu gadu laikā. 2022.gadā izbraukumu vietu skaits salīdzinājumā ar 2021.gadu ir pieaudzis par 31 vietu (2022.g.-171 vietas, 2021.g.-140 vietas), kas skaidrojams ar Covid-19 pandēmijas un iepriekšējā gada valstī noteikto ierobežojumu mazināšanos. Salīdzinājumā ar pēdējiem diviem gadiem. 2022.gadā nedaudz pieauga telpu izbraukumu skaits Rīgā, kā arī turpina palielināties reģionu izbraukumu skaits, kas skaidrojams, ka Rīgas uzņēmumos turpinās attālinātais darbs.

2.3. Atteikumi donācijai

Donoru atlases procedūrā bieži tiek noteikti atteikumi donācijai: pēc donoru datu informācijas sistēmas datiem, izvērtējot donora hemoglobīna līmeni, kopējo veselības stāvokli utt. VADC kopējais atteikumu skaits 2022.g., salīdzinot ar iepriekšējo gadu, ir samazinājies par 0.3%, kas pārsvarā ir saistīts uz atteikumu skaita pēc pazemināta hemoglobīna asinīs.

	2018.g.	2019.g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.
Atteikumu skaits Rīga, % pret reģistrētiem vizītēm	5304 16%	5550 16%	6499 17,5%	6210 15,9%	6103 15,4%
Atteikumu skaits LF, % pret reģistrētiem vizītēm	328 4,1%	375 3,8%	775 8,8%	853 8,2%	793 7,7%
Atteikumu skaits KF, % pret reģistrētiem vizītēm	-	-	20 2%	120 2,7%	258 5,2%
Kopā:	5632 13,9%	5925 13,3%	7294 15,5%	7183 13,4%	7154 13,1%

2.4. Ziedošanas reižu biežums

Donoru skaits, kuri asinis ziedo regulāri 2022.g. palielinājās par 2,8%, salīdzinoši ar 2022.g., un sastāda 45,6% (2021.g. - 42,8%, 2020.g.- 40.5%, 2019.g.-43%, 2018. g.- 41,8%, 2017. g.-41,6%, 2016.g.-37,8%, 2015. g.-31 %). 2022. gadā par 2% palielinājies arī donoru skaits, kuri asinis ziedo 3 un 4 reizes gadā. Tās ir ļoti svarīgi rādītāji, jo tieši stabila un pietiekoša asins krājuma uzturēšanai nepieciešami aktīvie regulārie donori.

VADC pirmreizējo donoru skaits, kas nodeva asinis vismaz 2 reizes gadā/kopējais pirmreizējais donoru skaits (gadā) 2019.g. -18,5%, 2020.g. 19,5%, 2021.g. -21,8%,2022.g.-23 %. Tās radītājs arī pozitīvi vērtējams, jo liecina par to, ka pirmreizējie donori atgriežas un pārvēršas par regulāriem.

	2017.g.	2018. g.	2019. g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.
1 reizi	17232 (58,4%)	18136 (58,2%)	17980 (57%)	18468 (59,5%)	19132 (57,2 %)	17842 (54,4%)
2 reizes	6860 (23,2%)	7389 (23,7%)	7322 (23,2%)	7217 (23,2%)	7944 (23,8 %)	7973 (24,3%)
3 reizes	3560 (12,1%)	3756 (12,1%)	4084 (13%)	3567 (11,5%)	4272 (12,8 %)	4543 (13,8%)
4 reizes	1494 (5%)	1498 (4,8%)	1774 (5,6%)	1451 (4,7%)	1695 (5,1 %)	2016 (6,1%)
5 reizes	357 (1,2%)	333 (1,1%)	342 (1,1%)	311 (1%)	364 (1,1 %)	423 (1,3%)
6 reizes	22 (0,1%)	27 (0,1%)	22 (0,1%)	23 (0,1%)	18 (0,1 %)	23(0,1%)

2.5. Asins komponentu izplatīšana

2022. gadā VADC nodrošinājis ārstniecības iestāžu pieprasījumu pēc EM par 99,3%.

Asins komponents (devas)	Rīga	LF	KF (X-XII)	Rīga	LF	KF	Rīga	LF	KF
	2020.g.			2021.g.			2022.g.		
Krioprecipitāts	8612	715	-	8973	635	-	10537	806	402
EM	30304	4792	545	2797	663	477	-	-	-
EM filtrēta	2262	64	-	33669	4258	2292	38617	5262	2832
+bērnu devas	261	-	-	307	-	-	379	-	-
EM filtrēta apstarota	310	-	-	1069	-	-	1096	-	-
+bērnu devas	104	-	-	245	-	-	174	-	-
EM apstarota	478	-	-	25	-	-	-	-	-
EM atmazgāta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EM filtrēta atmazgāta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
EM filtrēta atmazgāta apstarota	6	-	-	-	-	-	-	-	-
SSP no pilnasinīm	12270	2521	144	10803	2669	1014	12363	2524	1449
SSP aferēzes	975	87	-	1282	150	-	1627	96	-
TM (aferēzes) apstarota	750	-	-	968	-	-	806	-	-
+bērnu devas	12	-	-	12	-	-	14	-	-
TM (aferēzes)	1643	-	-	2368	-	-	2359	-	-
+bērnu devas	46	-	-	40	-	-	24	-	-
TM no pilnasinīm	3998	-	-	4137	-	-	4428	-	-
+bērnu devas	40	-	-	18	-	-	22	-	-
TM no pilnasinīm apstarota	706	-	-	875	-	-	948	-	-
+bērnu devas	20	-	-	30	-	-	19	-	-
SSP (aferēzes) bērnu devas	189	-	-	274	-	-	267	-	-
TM (aferēzes), reducētā plazmas tilpumā	17	-	-	61	-	-	122	-	-
+bērnu devas							2	-	-
TM (aferēzes), reducētā plazmas tilpumā, apstarota	48	715	-	8973	635	-	10537	806	402
+bērnu devas	-	4792	545	2797	663	477	-	-	-
COVID-19 atvaseļojošā donora plazma (aferēzes)	8	64	-	33669	4258	2292	38617	5262	2832

2022. g. apstarotas eritrocītu masas un apstarotas trombocītu masas izplatīšanas daudzums saglabājas iepriekšējo gadu līmenī. 2020.g. kritums var būt bijis saistīts ar COVID-19 pandēmiju un ārstniecības pakalpojumu ierobežojumiem.

	Apstarota EM/FEM (devas)	Apstarota TM (devas)
2019. g.	1291	2184
2020.g.	900	1550
2021.g.	1344	1956
2022.g.	1274	1913

2.6. Plazmas preparātu ražošana un izplatīšana

2022.g. vērojama tendence pēc visu asins komponentu pieprasījuma palielinājumu, kas var būt skaidrojams ar vairākiem faktoriem : COVID-19 pandēmija sekas, populācijas novecošanās, ierobežota medicīnisko pakalpojumu pieejamība.

Savukārt, asins pagatavojumu ražošanai 2022.g. tika nodotas 19732 devas (5331,358 litri) SSP no pilnasinīm. Asins pagatavojumu ražošanai nodota arī svaigi saldēta plazma bez krioprecipitāta 8820 devas (2023,039 litri). Tabulā atspoguļoti dati par SSP un plazmas bez krioprecipitāta nodošanu asins pagatavojumu ražošanai:

	2016. g.	2017. g.	2018. g.	2019. g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.
SSP no pilnasinīm, devas	17228	26375	16492	13328	22786	20046	19732
SSP sagatavota ar PF, devas	5479	4173	2064	1464	5220	2472	-
Plazma bez krioprecipitāta, devas	-	-	-	-	8928	8799	8820

Intravenozais imūnglobulīns

Latvijā pielietojamais intravenozais imūnglobulīns (turpmāk – IVIG) primāri tiek gatavots no Latvijas donoru nodotās plazmas un satur iedzīvotāju populācijai raksturīgu imūnglobulīna spektru. IVIG pielieto smagi slimu pacientu ārstēšanā imūndeficīta gadījumos.

Albumīna šķīdums

Klīniskajā lietošanā ir pieejams 5% albumīna šķīdums (pēc osmotiskajām īpašībām līdzīgs plazmai) un 20 % albumīna šķīdums. To lieto hipoalbuminēmijas gadījumā, kā arī pie respiratorā distresa sindroma jaundzimušo hemolītiskās slimības infekciozi – toksiskām saslimšanām un citiem stāvokļiem.

Tabulā atspoguļota plazmas preparātu izplatīšana ārstniecības iestādēm

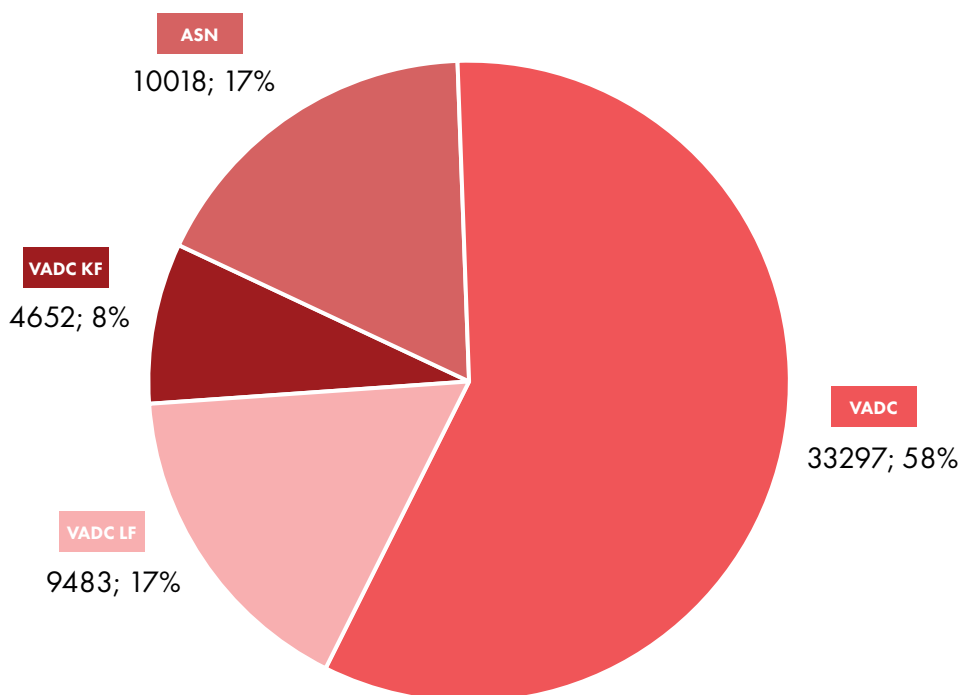
	2018.g.	2019.g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.
20% albumīna šķ.	504,6 l	558,3 l	442,75 l	459,95 l	418,750 l
5% albumīna šķ.	356,75 l	276,5 l	506,75 l	497,25 l	467 l
IvIG	17612,5 g	12470,0 g	9627,5 g	17087,5 g	8905 g

2.7. ASN asins sagatavošanas plāna izpilde

2022. gadā tika apstiprināts ārstniecības iestāžu ASN asins sagatavošanas plāns, kurā kopumā bija paredzēts sagatavot 10300 devas. Pozitīvi vērtējama Vidzemes slimnīcas ASN, Jelgavas pilsētas slimnīcas ASN un Daugavpils reģionālās slimnīcas ASN darbība, pārpildot gada plānus, tādējādi palīdzot nodrošinot kopējā valsts pasūtījuma plāna izpildi par 108,5%, kas atbilst 57450 devām.

2.8. Pilnasiņu sagatavošana valstī

PILNASIŅU SAGATAVOŠANA VALSTĪ - 57450 DEVAS; 108,5%

2.9. Valsts asinsdonoru centra laboratoriju darbība

Kvalitatīva laboratoriskā izmeklēšana balstīta uz normatīvās dokumentācijas, labas laboratoriskās prakses, kā arī medicīnas un testēšanas laboratoriju standartu prasību ievērošanu ikdienas darbā [LVS EN ISO 15189:2013] un [LVS ISO/IEC 17025:2018] un to realizē Laboratoriju departaments (turpmāk – LBD), kuru sastāvā ietilpst: Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļa, Skrīninga nodaļa, Asins pagatavošanu kvalitātes kontroles laboratorija.

2.10. Obligāto infekciju skrīnings

2022. gadā seroloģiski izmeklēti 58 783 donoru asins paraugi, kā arī veiktas analīžu kontroles un atkārtota paraugu izmeklēšana primāri reaktīva rezultāta gadījumos un RIP. Seroloģisko analīžu atšķirības katrai infekcijai veidojas no primārajiem donāciju testiem un atkārtotās izmeklēšanas pozitīva rezultāta gadījumā (algoritms), kā arī donoru analīžu kontroles testiem pēc noteikta laika perioda, iegūstot nepārliciecināšus skrīninga apstiprinošo testu rezultātus. Visi iegūtie primāri pozitīvie seroloģijas rezultāti izmeklēti atkārtoti pēc VADC noteikta algoritma un pēc tam nosūtīti apstiprinošai izmeklēšanai Latvijas infektoloģijas centra Nacionālajā mikrobioloģijas references laboratorijā.

Lai paaugstinātu asins komponentu drošību, kā papildus izmeklējumu seroloģiskajai izmeklēšanai, VADC pielieto molekulārās vīrusu izmeklēšanas metodi NAT (nukleīnskābju amplifikācijas tests), kas vienā testā izmeklē un definē šādu vīrusu ģenētiskā materiāla klātbūtni: HIV-1 RNS, HIV-1 RNS, HIV-2 RNS, HBV DNS, HCV RNS.

2.11. Obligāto infekciju skrīninga veiktie izmeklējumi

GADS	Izmeklējumu skaits
2017	207 668
2018	224 629
2019	235 263
2020	223 190
2021	231 963
2022	236 239

2.12. "NAT" donoru asins paraugu izmeklējumu skaits

2018. (6 paraugu kopa)	2019. (6 paraugu kopa)	2020. (6 paraugu kopa)	2021. (6 paraugu kopa)	2022. (6 paraugu kopa)
55791	58407	56035	61455	65303

2.13. Imūnhematoloģiskā izmeklēšana

1) Donoru imūnhematoloģiskā izmeklēšana.

Katram donora asinsparaugam nosaka asinsgrupu, rēzus faktoru, fenotipu un veic antivielu skrīninga testu (pirmreizējiem donoriem).

VADC veiktie izmeklējumi donoriem

Izmeklējumi	GADS		
	2020	2021	2022
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D) noteikšana ar mikroplašu metodi	51769	54076	57405
Asins grupas noteikšana ar dubultreakciju un Rh(D)fenotipa un Kell antigēna noteikšana ar mikroplašu metodi	11113	12523	10531
Kopā ar citiem izmeklējumiem	84402	87256	87684

2) Paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzes uzturēšana.

Aloimunizētu (ar antivielām iepriekš sensibilizētu) pacientu nodrošināšanai ar saderīgu EM, Centrs uztur un regulāri papildina paplašināti fenotipizēto donoru datu bāzi. Regulāri veic donoru izmeklēšanu visās kliniski nozīmīgās eritrocitāro antigēnu sistēmās (16 antigēni), kas nepieciešams, piemērojot saderīgu EM aloimunizētiem pacientiem.

3) Pacientu konsultatīvā izmeklēšana.

Centrs arī ir vienīgā vieta valstī, kas nodrošina nepārtrauktu konsultatīvo imūnhematoloģisko palīdzību visas valsts ārstniecības iestāžu pacientiem un privātpersonām imūnhematoloģijas jomā:

- risinājumu asins grupas un rēzus piederības problemātiskas noteikšanas gadījumos
- antieritrocitāro antivielu identifikāciju
- kliniski nozīmīgu antieritrocitāroantivielu titrēšanu grūtniecēm
- EM saderināšanu aloimunizētām personām u.c. sarežģītos gadījumos
- paplašinātu eritrocītu fenotipizāciju
- transfūziju reakciju izmeklēšanu
- pozitīva tieša antiglobulīna testa analīzi
- jaundzimušā hemolītiskās slimības laboratorisko diagnostiku un EM saderināšanu
- telefonisku konsultāciju klīnicistiem un laboratoriju speciālistiem
- izmeklējumus autoimūnas hemolītiskās anēmijas pacientiem

Veiktie izmeklējumi pacientiem

	GADS		
	2020	2021	2022
Testu skaits gadā	9269	10684	7889
no tiem: Asins saderības testi	2693 (cito 411)*	3143 (cito 522)*	3011 (cito 550)*

* neatliekamajos gadījumos, t.sk. nakts un brīvdienu laikā, nodrošinot 24/7 asins saderības testu veikšanu un EM piemeklēšanu

Antivielu identifikācija (donori/pacienti)

	GADS		
	2020	2021	2022
Primāri identificētas antivielas un izsniegta imunizētas personas pase	275	358	349
(donori/pacienti)	16/259	17/359	16/333

2.14. Asins komponentu kvalitātes kontrole

Centra Kvalitātes laboratorija veic centralizētu asins pagatavojumu kvalitāte kontroli visā valstī sagatavotajiem asins komponentiem.

Veikto kvalitātes izmeklējumu skaits

Nr. p. k.	Asins komponentu veids	GADS		
		2020	2021	2022
1.	<i>Eritrocītu masa</i>	991	988	984
2.	<i>Plazma pirms sasaldēšanas</i>	481	448	429
3.	<i>Svaigi saldēta plazma</i>	496	455	454
4.	<i>Krioprecipitāts</i>	108	108	108
5.	<i>Trombocītu masa</i>	240	240	247
6.	<i>Ārpus plāna</i>	1425	1898	234
7.	<i>Leikocītu – trombocītu slānis</i>	332	337	345
8.	<i>Donoru asinis (kop. olbaltums)</i>	757	684	268
9.	<i>Donoru asinis (hemoglobīns)</i>	65	-	-
	KOPĀ	4895	5158	3069
	Testēto parametru skaits	20474	21449	13315

3. VALSTS ASINS DIENESTA VIENOTĀS INFORMĀCIJAS SISTĒMAS DARBĪBA

2022. gadā nodrošināta Valsts asins dienesta vienotās informācijas sistēmas pieejamība. Aprēķinot sistēmas kopējo pieejamību, ir ņemti vērā serveru, datortīkla un datu bāzes nepārtrauktās darbības rādītāji. Pieļaujama (drošības politikā noteiktais) darbības pārtraukuma laiks sastāda 8 h mēnesī. Pārskata periodā šis rādītājs nav ticis pārsniegts vai sasniegts nevienā no pārtraukuma epizodēm, kas liecina par stabilu sistēmas atbalstu, apkalpošanu un darbību pārskata periodā kopumā.

Sistēmas apkopju darbi, kas prasa serveru pārstartēšanu un, līdz ar to arī – plānotu darbības pārtraukumu, tiek mērķtiecīgi organizēti, lai iespējami mazāk traucētu sistēmas lietotāju darbu ar iestādes klientiem.

Tā ietvaros Informācijas tehnoloģiju departaments organizē:

- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas pieejamību
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas integritāti (pilnīgas un nemainītas informācijas saglabāšana)
- pasākumus, lai nodrošinātu informācijas konfidencialitāti (informācijas nodošana tikai tām personām, kuras ir pilnvarotas to saņemt un lietot)
- sistēmas informācijas resursu (datņu - arī to, kas satur sistēmā glabājamo, apstrādājamo un sistēmas lietotājiem pieejamo informāciju) aizsardzību
- sistēmas tehnisko resursu (serveri, datori, programmatūra, datu nesēji, datortīkla iekārtas) aizsardzību
- sistēmas drošības risku novērtēšanu, sistēmas apdraudējumu noteikšanu,
- sistēmas drošības incidentu atklāšanu/izmeklēšanu, sistēmas darbības atjaunošanu pēc drošības incidentiem

Visā pārskata periodā tika nodrošinātas procedūras - sistēmas datu integritātes, konfidencialitātes un pieejamības uzturēšanai. Ārējo kiberapdraudējumu apjomam pēdējos gados visā pasaulē ir tendence strauji pieaugt un attīstīties to daudzveidībā. Neskatoties uz ārējiem draudiem, pārskata periodā nodrošināta stabila un droša sistēmas darbība. Nav bijuši drošības incidenti, nav tikuši bojāti vai pazaudēti dati. Sistēmas darbības nepārtrauktība nodrošināta apjomā, kas pārsniedz noteiktās prasības.

4. FINANŠU RESURSI

VADC kopējie pārskata periodā piešķirtie finanšu resursi ir 11 033 423 EUR, tai skaitā:

- Apakšprogrammai 39.03.00 "Asins un asins komponentu nodrošināšana" - 10 873 573 EUR
- Apakšprogrammai 02.04.00 " Rezidentu apmācība"- 42 546 EUR
- Apakšprogramma 99.00 "Līdzekļi neparedzētiem izdevumiem"- 74 217 EUR

Apakšprogrammas 39.03.00 "Asins un asins komponentu nodrošināšana" 2022. gada valsts budžeta izpilde, salīdzinot ar 2021. gada izpildi (EUR)

Nr. p. k.	Finansiālie rādītāji	2021. gada izpilde	2022. gadā	
			apstiprināts	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	9 737 847	10 873 573	10 178 687
1.1.	Dotācija no vispārējiem ieņēmumiem	9 628 058	10 763 547	10 068 892
1.2.	Maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	109 789	110 026	109 795
2.	Izdevumi (kopā)	9 791 842	9 886 529	10 186 044
2.1.	Uzturēšanas izdevumi (kopā)	9 179 323	9 331 065	9 289 404
2.1.1.	Kārtējie izdevumi	9 179 323	9 331 065	9 289 323
2.1.1.	Atlīdzība	3 999 141	4 147 141	4 147 141
	tai skaitā, atalgojums	3 051 039	3 123 327	3 123 327
2.1.1.	Preces un pakalpojumi	5 180 182	5 183 924	5 142 263
2.2.	Kapitālie izdevumi	612 519	1 577 315	896 640

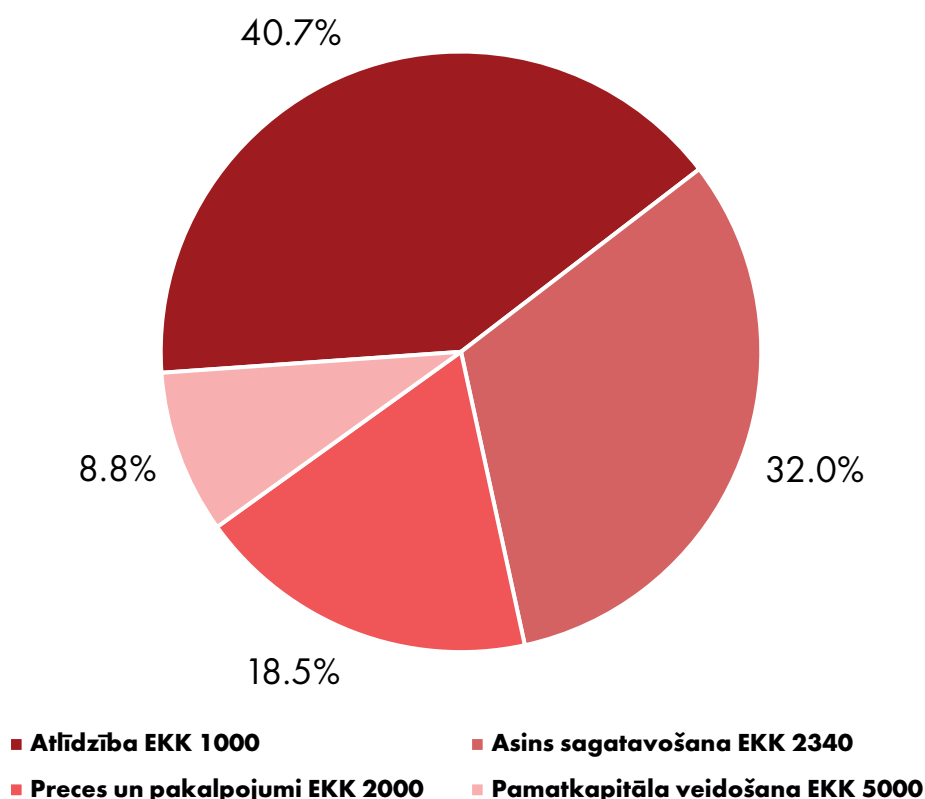
Pārskata perioda izdevumu palielinājums salīdzinājumā ar 2021.gada pārskata perioda izpildi sastāda 394 202 EUR jeb 104,0 %. VADC 2022. gada 12 mēnešu izdevumu izpilde- 10 186 044 EUR, 2021. gada 12 mēnešu izdevumu izpilde- 9 791 842 EUR, kas atspoguļota pa izdevumu struktūras veidiem.

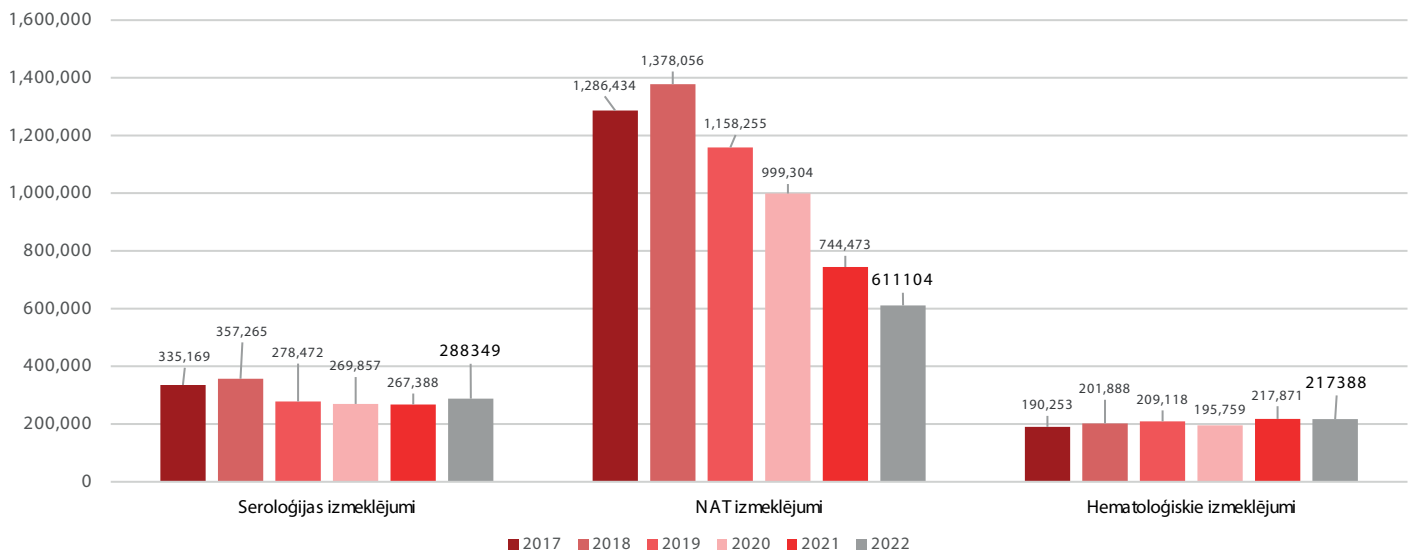
Pārskata periodā paveiktais:

- 2022.gada 11.jūlijā pēc 3 mēnešu remontdarbiem atsāka darbu VADC jaunatvērtā pastāvīgā ziedošanas vieta Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas stacionārā "Gaiļezers" galvenās ieejas (AB1) 0.stāva foajē, kas ļaus palielināt ziedotāju skaitu, jo asins donoriem ir būtiska nozīme pacientu ārstniecībā Rīgas Austrumu klīniskās universitātes slimnīcas piecos stacionāros
- Donoru pieņemšanas punkta izveide Saktā – notiek telpu pielāgošana VADC prasībām un vajadzībām (remont darbus veic VAS Valsts nekustamie īpašumi). Centra Informācijas tehnoloģiju departaments un Sabiedrisko attiecību nodaļa plāno turpmākos darbus atbilstoši kompetencei. Paredzamā telpu nodošana lietošanā 2023.gada 8.-9.nedēļā

- Uzsākti pasākumi saistībā ar energoresursu patēriņa samazināšanu (19.09.2022. VADC vēstule Nr.1-10.4/99 Veselības ministrijai), jo energoresursu (elektroenerģijas- 189,5%, siltumenerģijas- 146,2 %, degvielas- 135,6%) cenu pieaugums būtiski ietekmē komunālo pakalpojumu izdevumu enerģētisko materiālu izdevumu pieaugumu
- Pārskatītas asins un asins komponentu un asins pagatavošanu uzskaites cenas
- Ar 2022.gada 1.novembri stājas spēkā Ministru kabineta 2022.gada 25.oktobra noteikumi Nr.672 "Valsts asinsdonoru centra maksas pakalpojumu cenrādis", lai nodrošinātu medicīnas darbinieku atalgojuma pieaugumu, Hematoloģiskās izmeklēšanas nodaļas laboratorisko izmeklējumu veikšanai nepieciešamo reaģentu izmaksu pieauguma un netiešo izmaksu segšanu
- Pabeigta elektroniskās inventarizācijas risinājuma ieviešana. 2022.gada 1.novembrī sekmīgi uzsākta inventarizācija (risinājuma ieviešanu nodrošina SIA „Visma Enterprise”, tehnisko atbalstu nodrošina SIA Timesaving)
- Veikti uzlabojumi Veselības ministrijas un SIA VISMA Enterprises BI projekta "Budžetēšanas risinājuma ieviešana VM resorā"- VADC un BI sistēmas pilnveidošana- funkcionalitātes procesu efektīvākai nodrošināšanai (jaunas paralēlās nākamā gada budžetēšanas versijas atvēršana)

Analizējot VADC izdevumu izpildes struktūru, lielākā daļa 40,7% jeb 4 147 141 EUR sastāda izdevumu klasifikācijas kods EKK 1000 "Atbildība" un 32,0% jeb 3 253 504 EUR "Zāles, ķimikālijas, laboratorijas preces, medicīniskās ierīces u.c."

VADC LABORATORIJAS FAKTISKĀS IZMAKSAS 2017. – 2022. GADĀ (EUR)

4.1. Maksas pakalpojumu izpilde

VADC ieņēmumus no maksas pakalpojumiem saņem par veiktajiem laboratoriskajiem izmeklējumiem ārstniecības iestādēm, apmācības pasākumiem ārstiem un vidējam medicīniskajam personālam kvalifikācijas un zināšanu paaugstināšanai transfuzioloģijas un imūnhematoloģiskās izmeklēšanas jomās un citiem ieņēmumiem.

Centra galvenais maksas pakalpojumu veids ir ieņēmumi no laboratorijas izmeklējumiem ārstniecības iestādēm- 76 985 EUR (70,1% no visiem maksas pakalpojumu ieņēmumiem). Pārskata gadā, salīdzinot ar 2021.gadu- 71 801 EUR laboratorijas izmeklējumu sniegšanas ieņēmumi palielinājušies par 5 184 EUR, kas saistīts ar maksas pakalpojumu cenrāža cenu pārskatīšanu no 01.11.2022.

5. INTEGRĒTĀ KVALITĀTES UN RISKU VADĪBAS SISTĒMA

VADC integrētā Kvalitātes un risku vadības sistēma (turpmāk – KVS) ir vērsta uz kvalitātes un drošības prasībām atbilstošu asins komponentu sagatavošanu un izplatīšanu ārstniecības iestādēm. VADC integrētā Kvalitātes un risku vadības sistēma ir izstrādāta un ieviesta, pamatojoties uz:

- Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/98/EK (2003.gada 27.janvāris), ar kuru nosaka kvalitātes un drošības standartus attiecībā uz cilvēka asins un asins komponentu savākšanu, testēšanu, apstrādi, uzglabāšanu un izplatīšanu, kā arī groza Direktīvu 2001/83/EK
- Komisijas Direktīvas 2005/62/EK (2005.gada 30. septembris) par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/98/EK piemērošanu attiecībā uz Kopienas standartiem un specifikācijām, kas attiecas uz asins sagatavotāju kvalitātes sistēmu
- Komisijas Direktīvas 2005/61/EK (2005.gada 30.septembris), ar ko īsteno Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2002/98/EK attiecībā uz izsekojamības prasībām un nopietnu blakņu un nevēlamu notikumu paziņošanu
- Komisijas Direktīvas 2003/94/EK (2003.gada 8. oktobris), ar ko nosaka labas ražošanas prakses principus un pamatnostādnes attiecībā uz cilvēkiem paredzētām zālēm un pētāmām cilvēkiem paredzētām zālēm
- Komisijas Direktīva 2004/33/EK (2004. gada 22. marts) par Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2002/98/EK piemērošanu attiecībā uz dažām tehniskajām prasībām asinīm un asins komponentiem
- Guide to the preparation, use and quality assurance of blood components

- LVS EN ISO 15189:2013 „Medicīnas laboratorijas. Kvalitātes un kompetences prasības”
- LVS EN ISO/IEC 17025:2018 „Testēšanas un kalibrēšanas laboratoriju kompetences vispārīgās prasības (ISO/IEC 17025:2017)”

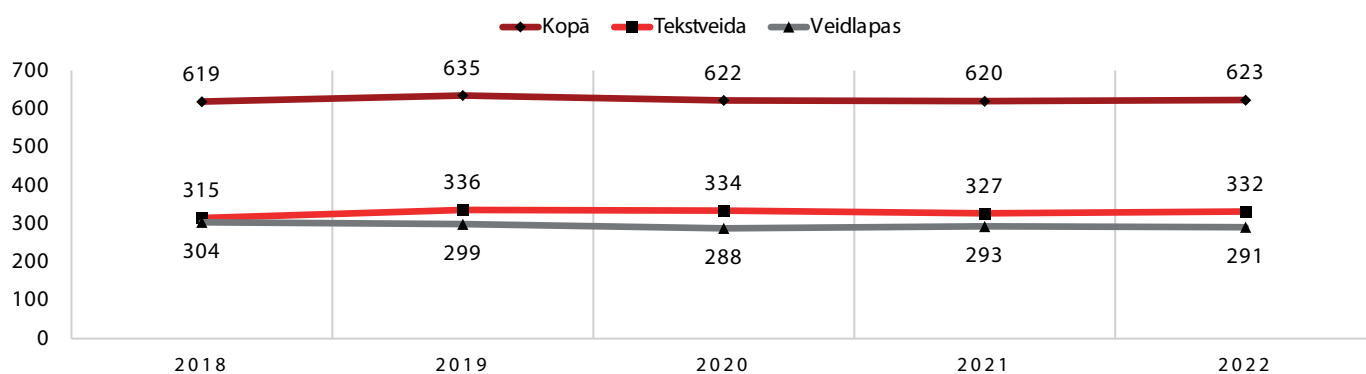
VADC kvalitātes vadības sistēma

Plānošana un vadīšana	Iepirkumu un līgumu vadība	Medicīnisko iekārtu vadība	Kvalitātes un risku vadība	Dokumentu vadība
Personāla vadība	Telpas, darba vide un infrastruktūra	Nemedicīnisko iekārtu vadība	Darba drošība	Pārmaiņu vadība
Finanšu vadība	Medicīnas aprīkojuma/ reaģentu vadība	Pamatdarbības procesi	Vides pārvaldība	Donoru piesaiste
	Informācijas tehnoloģiju vadība	Iekšējā un ārējā komunikācija	Vadības pārskate	

5.1. Kvalitātes sistēmas dokumentu vadība

- VADC iekšējo dokumentu pārvaldības prasības un vienotus principus nosaka N-001 „Dokumentu un pierakstu vadības sistēmas noteikumi”
- Šobrīd VADC ir 623 dokumenti, no kuriem 332 ir teksta dokumenti un 291 veidlapas

VADC IEKŠĒJO DOKUMENTU SKAITA DINAMIKA

5.2. Korektīva un preventīva darbība (KAPA)

Korektīvo/preventīvo pasākumu veikšana ir kā viens no nepārtrauktas uzlabošanas īstenošanas veidiem - KVS elements, kas tiek lietots, lai pilnveidotu VADC integrētās KVS efektivitāti un darbību kopumā.

2022.gadā ir aktuāls un izpildāms 154 korektīvas/preventīvas aktivitātes, no tām 55 korektīvas/preventīvas aktivitātes nākušas klāt 2022.gadā, bet 4 korektīvas/preventīvas aktivitātēm nav izpildes termiņa.

2022.gadā izpildītas (t.sk. atceltas) 96 KAPA:

- 12 - no 2019.gadā dokumentētām
- 15 - no 2020.gadā dokumentētām
- 39 - no 2021.gadā dokumentētām
- 30 - no 2022.gadā dokumentētām

5.3. Iekšējie kvalitātes vadības sistēmas auditi

- DVS Namejs apstiprināts 2022.-2024.gada KVS auditu plāns 3 gadu periodam
- kopumā 2022. gadā tika iepļānots veikt KVS auditus 9 procesos un 4 ASN
- veikti 5 KVS auditi 7 procesos (77,8%) un 2 ASN
- pārcelti 2 procesu KVS auditi (22,2%)
- atcelts 1 audits (Ziemeļkurzemes reģionālās slimnīcas ASN audits), jo tā funkcijas no 2023. gada 1. janvāra pārņēma VADC
- papildus plānotam, veikti 2 ārpuskārtas struktūrvienības funkciju auditi

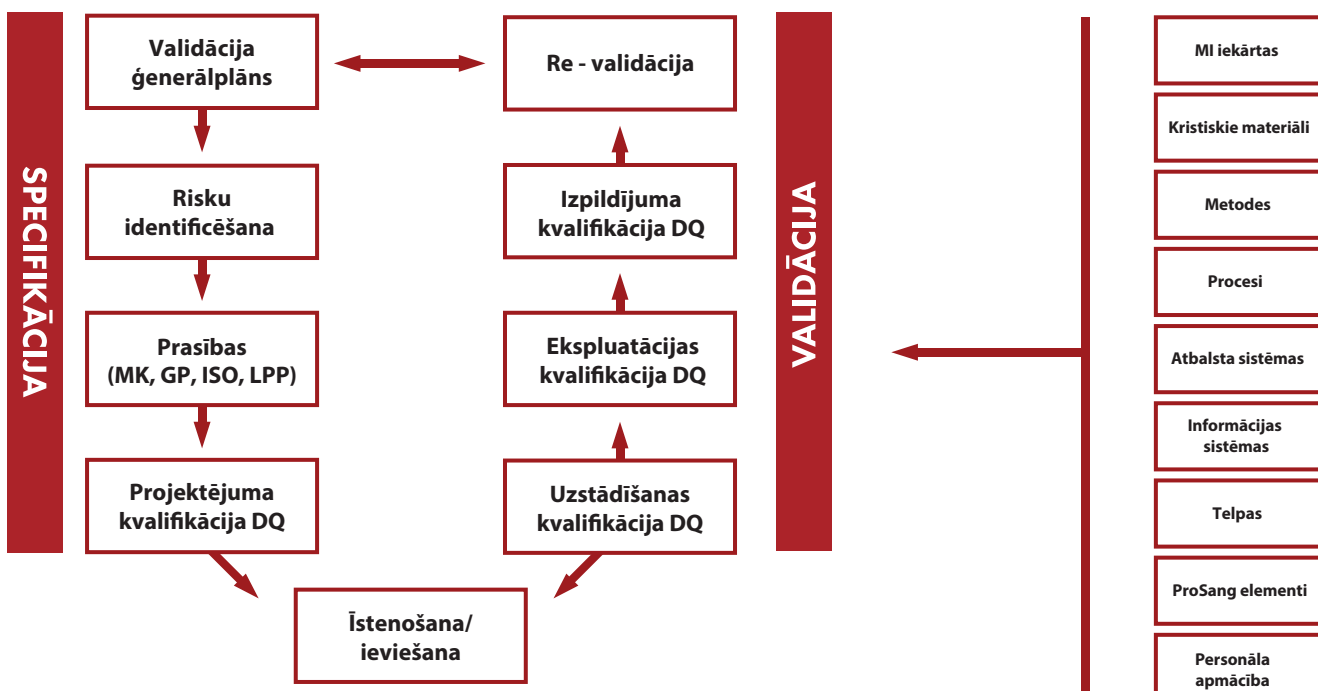
5.4. Validācija

Validācija ir nepārtrauktas ikdienas aktivitātes (sk. attēlu), kuru rezultāti apliecina procesu / sistēmu / metožu atbilstību noteiktām prasībām, kā arī sniedz liecības par procesu/sistēmu/metožu stabilitāti.

Validācija ir kvalitātes nodrošināšanas sistēmas elements, kas ietver nepārtrauktas ikdienas aktivitātes, lai nodrošinātu kvalitātes un drošības standartiem atbilstošu asins komponentu sagatavošanu, uzglabāšanu, transportēšanu un izplatīšanu ārstniecības iestādēm, kā arī metožu atbilstību noteiktām prasībām.

Validācijas gaitā iegūtie rezultāti sniedz liecības par procesu / sistēmu / metožu stabilitāti.

Validācijas aktivitātes un tai pakļautie procesi, elementi

5.5. Vigilance

Vigilances sistēma, ko veido ārējo normatīvo aktu noteikta ziņošana un brīvprātīgas ziņošanas prakse, ietver ziņošanu par visiem nevēlamiem notikumiem un blaknēm, t.sk. no asins sagatavošanas nodaļām (ASN) un asins kabinetiem (AK).

Ziņošana kā pienākums ir noteikta sadarbības līgumos, iekļaujot arī ziņošanai paredzētās veidlapas, ko ir izstrādājis VADC.

Nevēlams notikums ir jebkurš nevēlams notikums, kas var ietekmēt ar asiņu vai asins komponentu savākšanas, testēšanas, apstrādes, uzglabāšanas un izplatīšanas procesus, asiņu un asins komponentu kvalitāti un drošumu, kā arī pārējos VADC procesus.

Blakne ir nevēlama reakcija donoram/ pacientam saistībā ar asins/asins komponentu nodošanu vai pārlišanu.

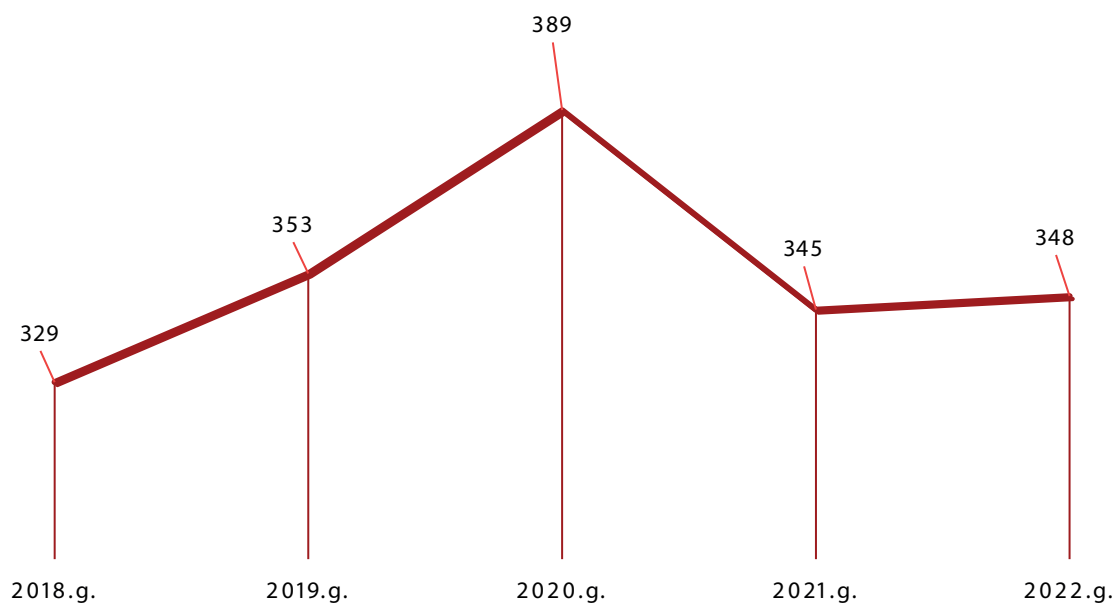
Kopumā 2022. gadā reģistrēti 348 ziņojumi, no kuriem:

— 289 ziņojumi par nevēlamiem notikumiem

— 59 ziņojumi par recipientu un donoru blaknēm

Ziņojumu skaits, salīdzinājumā ar 2020. gadu, ir samazinājies par 11%.

NEVĒLAMO NOTIKUMU UN BLAKŅU SKAITS

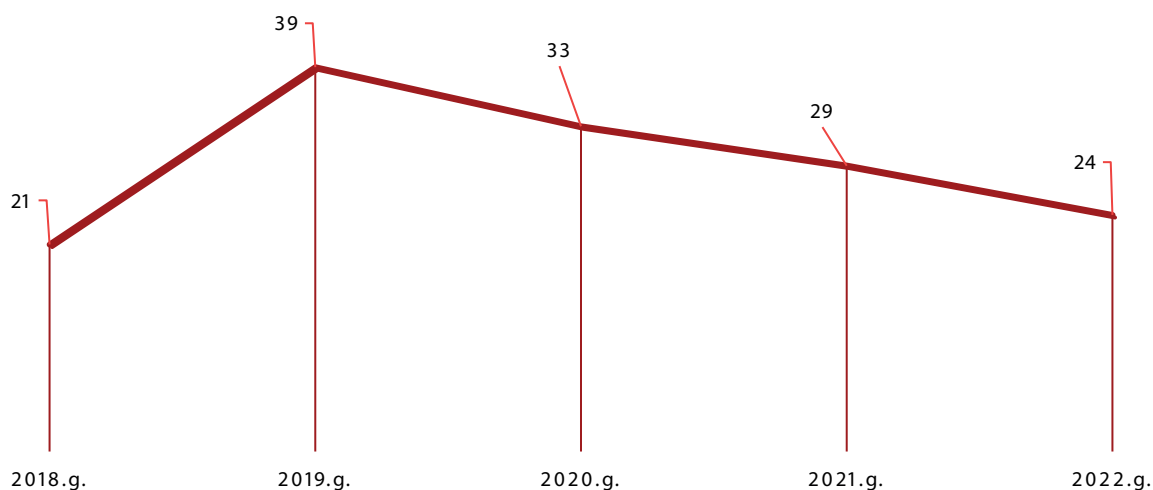
Blaknes recipientiem.

Kopumā no AK saņemti 24 ziņojumi par B recipientiem saistībā ar asins komponentu transfūziju.

Salīdzinoši ar iepriekšējiem gadiem, ziņojumu skaits attiecībā uz B recipientiem turpina samazināties.

2022. gadā saņemti ziņojumi par recipientu B no 9 AK (2021. – 12 AK). Asins komponentu aprīte konstatēta 40 AK, kopumā izplatīti 99139 asins komponenti.

Attiecīgi blaknes reģistrētas 0.024% gadījumos.

ZIŅOJUMA SKAITA PAR BLAKNĒM RECIPIENTIEM DINAMIKA**6. PERSONĀLS**

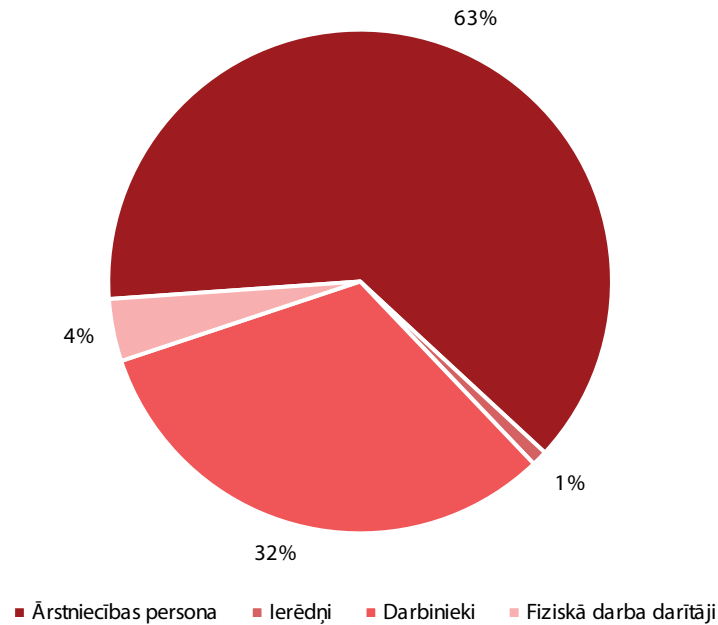
Saskaņā ar VADC amatu saraksta datiem uz 2022.gada 31.decembri Centrā kopumā bija 200 amata vietas. Kopumā Centrā strādā 138 ārstniecības un ārstniecības atbalsta personas – 15 ārsti, 18 ārstu palīgi, 44 medicīnas māsas, 16 māsu palīgi, 16 laboratorijas speciālisti. 104 no tām ir nodarbinātas Rīgā, 26 ir nodarbinātas Centra Latgales filiālē (Rēzeknē), un 8 Kurzemes filiālē (Liepājā).

20% no ārstniecības un ārstniecības atbalsta personām ir sasniegušas pensijas vecumu, kas var liecināt par personāla mainības pieaugumu nākotnē.

2022.gadā Centrā darbu uzsāka 25 darbinieki (14 medicīnas un medicīnas atbalsta personāls), savukārt darba tiesiskās attiecības tika pārtrauktas ar 22 darbiniekiem. Galvenie darba attiecību pārtraukšanas iemesli ir tas, ka mums ir zemākas iespējas konkurētspējīgam atalgojumam salīdzinot ar citām ārstniecības iestādēm.

AMATU STATUSA % SADALĪJUMS 2022. GADA 31. DECEMBRĪ

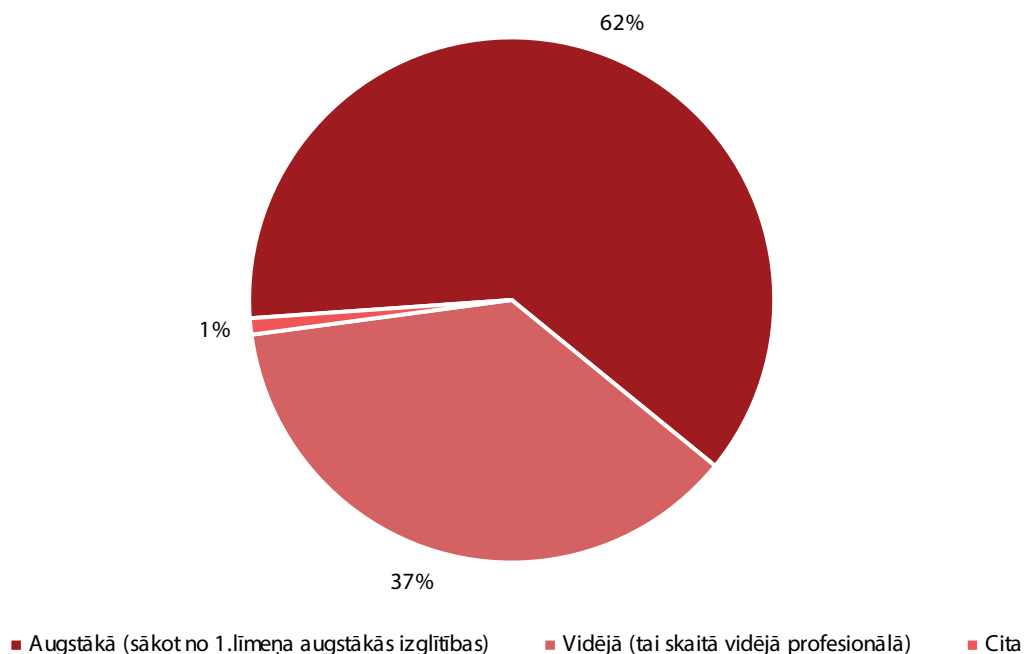

Centrā ir izveidota obligātajām prasībām atbilstoša iekšējā mācību programma medicīnas personālam, kā arī apstiprinātas mācību programmas iekšējai un ārējai visa personāla apmācībai.

Lai pilnveidotu savas profesionālās zināšanas, Centra darbinieki ir piedalījušies kvalifikācijas paaugstināšanas pasākumos gan Latvijā, gan ārzemēs.

Centra darbiniekiem, kvalifikācijas uzturēšanai, tiek kompensēti darba pienākumu pildīšanai nepieciešamās sertifikācijas un resertifikācijas izdevumi, kā arī studiju maksa.

PERSONĀLA IZGLĪTĪBAS LĪMEŅU % SADALĪJUMS

7. ĀRĒJĀS KORESPONDENCES APRITE

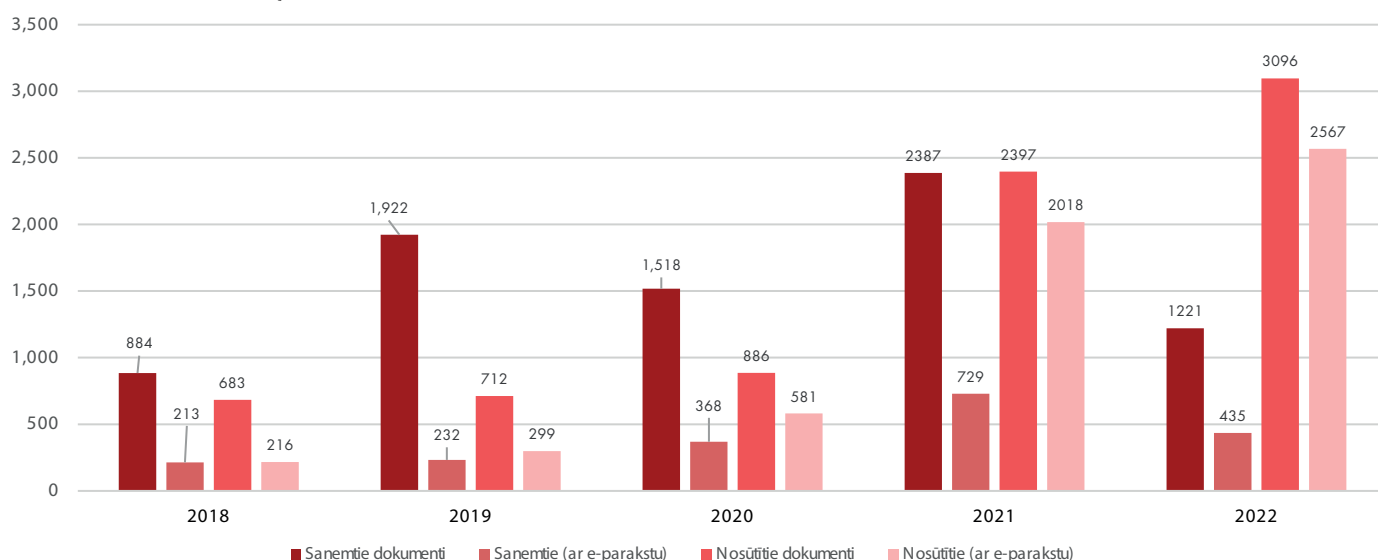
2022.gadā VADC dokumentu vadības procesu turpināts īstenot, izmantojot VM resora centralizēto dokumentu vadības sistēmu Namejs (turpmāk – DVS), tādējādi nodrošinot:

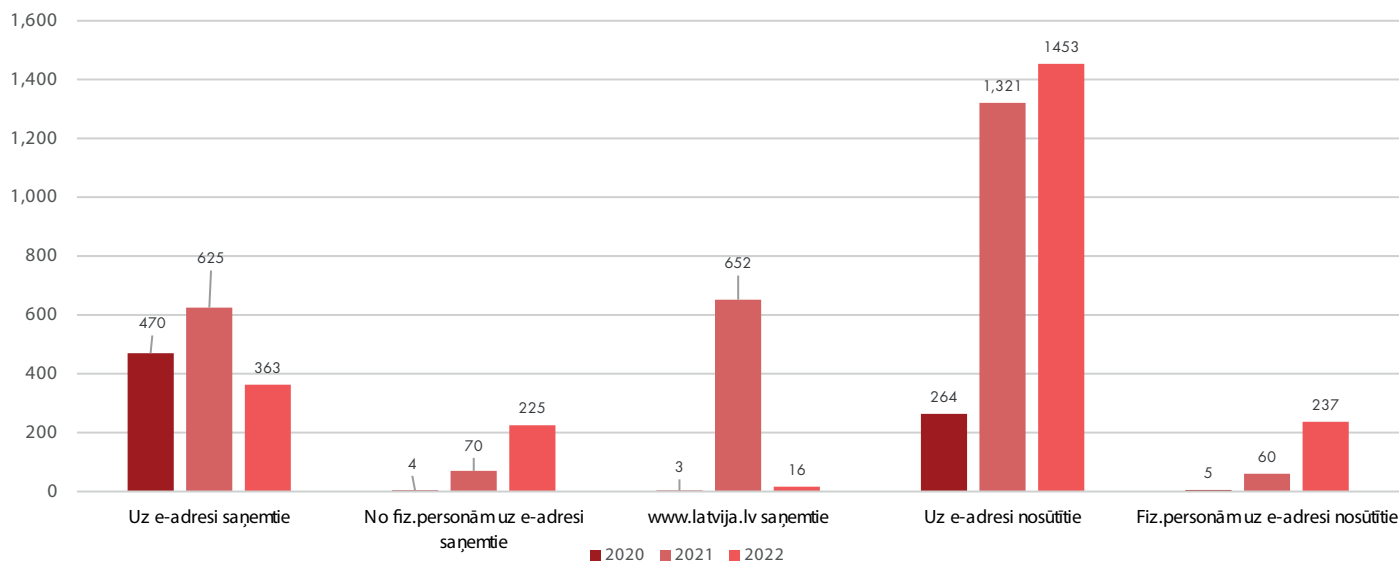
- Papīra un elektronisko dokumentu reģistrāciju un apstrādi
- Izsekojamu dokumentu un to saturošās informācijas, un ar to saistīto uzdevumu uzskaiti
- Dokumentu/ uzdevumu izpildes kontroli
- Operatīvu informācijas apriti starp VADC darbiniekiem darba pienākumu izpildei
- Dokumentu arhivēšanu DVS elektroniski

Būtiskākie sasniegumi 2022.gadā:

- Nosūtīto dokumentu, kas parakstīti ar e-parakstu, statistikā noturēts augsts sasniegums – 83% no VADC izejošajiem dokumentiem parakstīti ar e-parakstu;
- Papīra formas dokumentu apriti izdevās turpināt mazināt pateicoties fiziskas personas e-Adreses popularizēšanai valsts mērogā un 3 VADC publicēto un regulāri atjaunoto pakalpojumu pielietojumam, kam fiziskas personas var piekļūt caur Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu www.latvija.lv (turpmāk – Portāls), izmantojot drošus autentifikācijas līdzekļus;
- Portālā 2022.gadā bija publicēti 3 VADC kā valsts pārvaldes iestādes pakalpojumi iedzīvotājiem:
 - Laboratoriskie izmeklējumi imūnhematoloģijā.
 - Iziņas izsniegšana par asins ziedošanu/donāciju.
 - Laboratorisko izmeklējumu rezultātu paziņošana.
- Pateicoties Portālā publicētajiem pakalpojumiem, 2022.gadā VADC e-adresē saņēma 225 iesniegumus no fiziskām personām, un sagatavotās atbildes - pārskati no Prosang par testēšanas rezultātiem, kuros novirzes no normas nav konstatētas - veido 7% no 2022.gada nosūtīto dokumentu kopskaita.

SAŅEMTO UN NOSŪTĪTO DOKUMENTU APRITE VADC PA GADIEM

DOKUMENTU APRITE VADC E-ADRESĒ PA GADIEM

2022.gadā saņemto dokumentu, kas parakstīti ar E-parakstu, īpatsvars joprojām ir zems (2022.gadā 36%, 2021.gadā 31%), kas skaidrojams ar to, ka starp saņemtajiem dokumentiem bieži tiek reģistrēti arī saņemtie e-pasti, kas netiek pielīdzināti dokumenta formai ar E-parakstu. Īstenojot korektu saņemto e-pastu reģistrēšanu un apstrādi elektroniski, tiek nodrošināta saņemtās informācijas neuzdamība, pieejamība un iespējams pavairot (nodot darbam) to ātri un atbilstoši darbinieku pienākumu izpildei.

Taču nosūtīto dokumentu, kas parakstīti ar E-parakstu, statistikā noturēts arī augsts sasniegums – 2022.gadā 83% no Centra izejošajiem dokumentiem parakstīti ar E-parakstu (2021.gadā 84%). Papildus ikdienas nosūtāmās korespondences sagatavošanai nosūtīšanai ar e-parakstu juridiskām personām, turpinās vēstuļu par iepirkumu rezultātiem, ārējo apmācību sertifikātu, nosūtāmo rēķinu u.c. dokumentu parakstīšana ar E-parakstu, nevis papīra formā, kā arī, sarakstē ar fiziskām personām arvien biežāk dokumentus sagatavojam, parakstot ar e-parakstu, un tikai pēc nepieciešamības papildus sagatavojot dokumentu papīra formā.

2022.gadā papīra formas dokumentu apriti izdevās turpināt mazināt pateicoties fiziskas personas e-Adreses popularizēšanai valsts mērogā un 3 Centra publicēto un regulāri atjaunoto pakalpojumu pielietojumam, kam fiziskas personas var piekļūt caur Vienoto valsts un pašvaldību pakalpojumu portālu www.latvija.lv (turpmāk – Portāls), izmantojot drošus autentifikācijas līdzekļus.

Portālā 2022.gadā bija publicēti 3 Centra kā valsts pārvaldes iestādes pakalpojumi iedzīvotājiem:

- Laboratoriskie izmeklējumi imūnhematoloģijā (Valsts asinsdonoru centrs).
 Apraksts pieejams: <https://latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p12225/ProcesaApraksts>.
 Pakalpojuma turētājs LBD, LBD ID.
- Izziņas izsniegšana par asins ziedošanu/donāciju (Valsts asinsdonoru centrs).
 Apraksts pieejams: <https://latvija.lv/lv/PPK/dzives-situacija/apakssituacija/p1882/ProcesaApraksts>.
 Pakalpojuma turētājs TFD DAD.
- Laboratorisko izmeklējumu rezultātu paziņošana (Valsts asinsdonoru centrs).
 Apraksts pieejams: <https://latvija.lv/lv/PPK/Veseliba/Mediciniskie-pakalpojumi/p12224/ProcesaApraksts>.
 Pakalpojuma turētājs TFD DAD.

Pateicoties Portālā publicētajiem pakalpojumiem, 2022.gadā Centrs e-adresē saņēma 225 iesniegumus no fiziskām personām, un sagatavotās atbildes - pārskati no Prosang par testēšanas rezultātiem, kuros novirzes no normas nav konstatētas - veido 7% no 2022.gada nosūtīto dokumentu kopskaita (210 dokumenti).

8. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU - DONORU PIESAISTE

2022.gads iesākās ar stabilu asins krājumu un lieliem plāniem – palielināt donoru plūsmu, īstenot kampaņu donoru piesaistei jauniešu auditorijā, izveidot donoru portālu un attīstīt citas digitālās VADC platformas, kā arī veidot skolu programmu.

Saistībā ar dažādiem ārējiem apstākļiem diemžēl visas ieceres neizdevās realizēt. Kopumā gads bijis ļoti veiksmīgs, jo noslēgts ar rekordlielu donāciju skaitu.

2022. gadā bija noteiktas šādas Sabiedrisko attiecību nodaļas darba prioritātes:

- Stabila asins krājuma nodrošināšana un donoru piesaiste
- Mājaslapas pilnveide
- Dalība Donoru portāla izstrādē
- VADC komunikācijas attīstīšana digitālajos kanālos
- Satura izstrāde skolēnu lekcijām, pielāgošana attālinātam formātam
- Donoru motivācijas un apmierinātības izpēte, servisa pilnveide

Lielākā daļa prioritāšu ir realizētas, īstenojot vairākas veiksmīgas kampaņas un aktivitātes:

- Tika turpināta pateicības koncerta organizēšana sadarbībā ar 360TV, veidojot paldies ceremoniju "Lai dzīvība turpinās!". Tas ļāva aptvert asinsdonorus visā Latvijā un pateikties ikviena nesavtīgajai rīcībai, kā arī izcelt pacientus, kuru dzīvības glābtas, pateicoties donoru pašai ziedībai
- Mācību gada beigās no novembra līdz decembrim realizēta kampaņa jauniešu (skolēnu un studentu) auditorijas piesaistei donoru kustībā "Asins draudzība 2022"
- Īstenojām arī vairākas veiksmīgas mārketinga akcijas. Donoriem īpaši patika kopprojekts ar "Virši" un kafijas kuponi, kā arī "Pranamāt" dāvinātās masāžas sirsniņas. Tāpat donori uzrunāti dažādos reklāmas kanālos – "Clear Channel" reklāmas pīlāros un digitālajos standos, "Delfi.lv", "RUS.delfi.lv" baneros un "DScreens" digitālajos standos
- Izdevies būtiski veicināt sabiedrības līdzdalību sociālajos tīklos un nostiprināt attiecības ar nacionālajiem un reģionālajiem masu medijiem, panākot regulāru VADC izbraukumu preses reližu publicitāti medijos un pašvaldību izdevumos
- Īstenota skolēnu videolekcijas izstrāde
- Veidoti vairāki VADC darbinieku saliedēšanas pasākumi, pielāgojot tos tā brīža epidemioloģiskajiem noteikumiem

8.1. Akcijas, pasākumi un sadarbības donoru piesaistīšanai

Paldies ceremonija "Lai dzīvība turpinās!"

Turpinot tradīciju un uzdevumu pateikties ikvienam asinsdonoram visā Latvijā, kurš kaut reizi dzīvē ir ziedojis asinis, jau otro gadu VADC sadarbībā ar 360TV veidoja īpašu svētku paldies koncertu "Lai dzīvība turpinās!"

Tajā skatītājiem savas skaistākās dziesmas dāvāja iemīļotākie pašmāju mūziķi – Ralfs Eilands, Olga Rajecka, Jānis Stībelis, Intars Busulis un Abonementa orķestris, Andris Ērglis, Būū, "Tautumeitas", "Otra Puse" un Lauris Reiniks.

Savukārt videostāstos ikviens varēja uzzināt, kā iespējams palīdzēt, iedvesmojoties no asinsdonoriem, tostarp sabiedrībā atpazīstamām personībām, kā arī saņemt dzīvības vērtu PALDIES no cilvēkiem, kuru pašu vai viņu tuvinieku dzīvības reiz glābuši asinsdonori.

Koncertā donorus sveica un godināja arī Valsts prezidenta kundze Andra Levīte un veselības ministrs Daniels Pavļuts.

Pasaules asinsdonoru diena

Kā katru visā pasaulē VADC atzīmēja Pasaules asinsdonoru dienu. Laukumā pie t/c "Origo" 16. jūnijā, Rīgā, VADC organizēja Starptautiskajai asinsdonoru dienai veltītu publisko programmu "Ziedo no sirds".

Koncerta apmeklētājiem un garāmgājējiem bija iespēja ziedot asinis VADC izbraukuma autobusā, uzzināt savu hemoglobīna līmeni un asins grupu.

Tāpat pasākumā bija dzirdamas gan viesu uzrunas, gan koncerts ar tādu mūziķu kā Chris Noah, grupu "Indygo" un "7 dēli" uzstāšanos. Koncerta laikā apmeklētājiem bija iespēja piedalīties arī Ziedot.lv labdarības izsolē – iegūt vērtīgas dāvanas no sabiedrībā zināmām personībām, VADC sadarbības partneriem un t/c "Origo". Iegūtie līdzekļi palīdzēja varonīgajai astoņgadniecei Alisai, kura piedzīvojusi 50 asins pārliešanas un tobrīd bija nepieciešami līdzekļi intensīvam rehabilitācijas kursam.

Jauniešu piesaistes kampaņa "Asins draudzība 2022"

Tā kā viens no centra stratēģiskajiem mērķiem jau vairākus gadus pēc kārtas ir samazināt donoru vidējo vecumu, 2022. gadā, tika organizēta īpašu jauniešu piesaistes kampaņa "Asins draudzība".

Kampaņa tika īstenota primāri divām jauniešu auditorijām – skolēniem ("Asins draugu akadēmija") un studentiem ("Asins draugu kauss"), un sekundāri – skolotājiem, augstskolu pasniedzējiem, jauniešu ģimenes locekļiem, draugiem un sabiedrībai kopumā.

Kampaņas uzdevumi bija sekojoši:

- Aicināt studentus ziedot asinis, studenti aicina ziedot asinis arī savus draugus
- Motivēt ziedot asinis
- Saprotami skaidrot vajadzību un ieguvumus, mazināt bailes un mudināt jauniešus uz rīcību
- Parādīt, ka ziedot asinis ir veselīgi, nesāpīgi, ātri un ļoti nepieciešami

Kampaņa "Asins draudzība 2022" tika atklāta 2022.gada 9. novembrī "Sporta Pagalmā" Sporta ielā 2k-3, Rīgā, bet pasākuma tiešraidi varēja vērot arī VADC Facebook lapā. Pasākumā notika arī kampaņas atklāšanas diskusija, kuras dalībnieki meklēja kopīgo motivatoru dažādām jauniešu subkultūras grupām zvienoties asins ziedošanas mērķos un jēgā. Diskusiju vadīja Latvijas Kultūras Akadēmijas un Rīgas Stradiņa universitātes lektore Daina Volkinšteine, tāpat diskusijā piedalījās pusaudžu un jauniešu psihoterapijas centra vadītājs Nils Sakss Konstantinovs, TV žurnāliste Kristīne Garklāva, Latvijas Radio 5 "Pieci.lv" raidījumu vadītājs Magnuss Eriņš, horeogrāfs, deju pedagogs un deju skolas "Dzirnas" vadītājs Agris Daņiļevičs, "Ghetto Games" pārstāvis un citi.

Kampaņas laikā tika ierakstīti arī reklāmas džingli un atskaņoti aplikācijā "Spotify" vairāk kā 300 tūkstošus reižu, izsūtītas preses relīzes, viedokļa raksti un organizētas mediju intervijas.

"Asins draugu kauss" aktivitātes laikā (no 2022. gada 9.novembra līdz 30.decembrim) 37 augstākās izglītības iestādes sacentās par Ceļojošo kausu, ko kampaņai izveidojis tēlnieks Ginters Krumholcs. Mazo un lielo kausu saņēma tās divas augstākās izglītības iestādes, kurām bija lielākais donoru skaits. Kopumā asinis par kādu no augstskolām noziedoja 6560 donori.

Mazo augstskolu grupā 1. vietu ieguva Biznesa augstskola "Turība" ar 893 donoriem, savukārt lielo augstskolu grupā – Rīgas Tehniskā universitāte ar 1463 donoriem. Aktivitātes popularizēšanai sociālajos tīklos tika izveidota mirklbirka #asinsdraugukauss.

Sadarbība ar “VIRŠI”

2020. gadā uzsāktā sadarbība ar SIA “Virši” izauga par uzņēmuma atbalstu donoru kustībai aptuveni 50 tūkstošus eiro apmērā. Sadarbība turpinājās līdz 2022. gadam. No 2022.gada 1. februāra līdz 1. novembrim ikviens donors, ziedojot asinis, saņēma kuponu, lai varētu atjaunot spēkus ar gardu kafiju. Februārī “Virši” kafijas krūzītes mudināja ikvienu doties un ziedot asinis, bija izveidota speciāla sadaļa uzņēmuma mājaslapā un īstenota plaša kampaņa medijos. Visās “Viršu” kampaņas aktivitātēs skaidrojām asins ziedošanas nozīmi, mudinot ikvienu “Viršu” klientu aizdomāties par iespēju pievienoties donoru kustībai. Tāpat visa gada garumā degvielas uzpildes sūkņu ekrāni ziņoja par asins krājuma stāvokli un aicināja cilvēkus ziedot. Arī uzņēmuma darbinieki kļuvuši par aktīviem asins donoriem – “Virši” birojā bijuši trīs izbraukumi, kuros nodeva asinis 93 cilvēki.

Dāvaniņas asins donoriem

Laiku pa laikam donori saņem motivējošas dāvaniņas, ko VADC piešķir kāds sadarbības uzņēmums. Šogad donorus iepriecinājām ar “Avon” lūpu krāsām, “MyFitness” bezmaksas sporta kluba apmeklējumiem, “Stenders” vannas bumbām, “Oriflame” lūpu balzāmiem, “Henkel” veļas mazgājamajām kapsulām, “Lindt” šokolādītes, “Čilli pica” kuponiem.

Ziemassvētku periods

Lai piesaistītu donorus pirmssvētku periodā, kā ierasts, donoriem dāvinājām īpaša pasūtījuma svētku zeķītes.

Sadarbība ar “Clear Channel”, “Delfi”, “D-screens”

Veiksmīgi turpinājām sadarbību ar ziņu portālu “Delfi” un “RUS.delfi”, kur ikdienu ir baneris ar aktuālo asins krājumu. Tāpat kampaņu periodā VADC atbalstīja arī “DScreens” savos reklāmas ekrānos visā pilsētā, kur ir augsta satiksmes plūsma. Jauniešu piesaistes kampaņu “Asins draugu kauss” ar reklāmas vietām atbalstīja arī portāls “Jauns.lv”.

Veiksmīgi izdevies paplašināt sadarbību ar “Clear Channel” – uzņēmums izvietoja VADC reklāmu teju visās brīvās reklāmu vietās visā Latvijā.

8.2. Donoru apmierinātība

2022. gada izskaņā lūdzām donorus aizpildīt aptauju internetā – galvenie jautājumi, kurus vēlējāmies noskaidrot, bija vispārējā donoru apmierinātība ar centra darbību un apkalpošanu, kā arī donoru informētība par savām tiesībām un pienākumiem.

Kopā uz jautājumiem atbildēja 1263 cilvēki, no tiem 78,7% jeb 994 sievietes un 21,3% jeb 269 vīrieši. Visaktīvākās respondentu auditorijas bija vecuma posmā no 31 līdz 35 gadiem (23,6%) un no 36 līdz 40 gadiem (20,9%).

77,6% respondentu ir regulārie donori, kas ziedo asinis vismaz vienu reizi gadā, 21,1% asinis ziedo neregulāri jeb retāk nekā reizi gadā, 1,3% aptaujāto ir vēlējušies ziedot asinis, bet saņēmuši atteikumu.

Kopumā donoru apmierinātība un informētība ir 2021.gada līmenī. Izceļams ir jautājums par bezatlīdzības ziedošanu - vēlējāmies noskaidrot, cik daudz donoru ir informēti par iespēju atteikties no naudas kompensācijas. Ik gadu saņemam donoru ieteikumus, ka jārod iespēju naudas kompensāciju novirzīt kādam citam mērķim. Taču aptaujā 64,4% atzina, ka ir informēti par šo iespēju, tas ir par 3% vairāk donoru nekā 2021.gadā. 18,6% respondentu par šādu iespēju nebija informēti, taču nākotnē apsvērs iespēju atteikties. Savukārt 17% nezināja, ka no kompensācijas var atteikties, taču neapsver atteikties arī turpmāk. Gada laikā nedaudz sarucis arī to donoru skaits, kuri vēlētos no kompensācijas atteikties, novirzot to kādam labdarības projektam (2021. gadā – 60%, 2022.gadā 58%).

8.3. Sadarbība ar plašsaziņas līdzekļiem

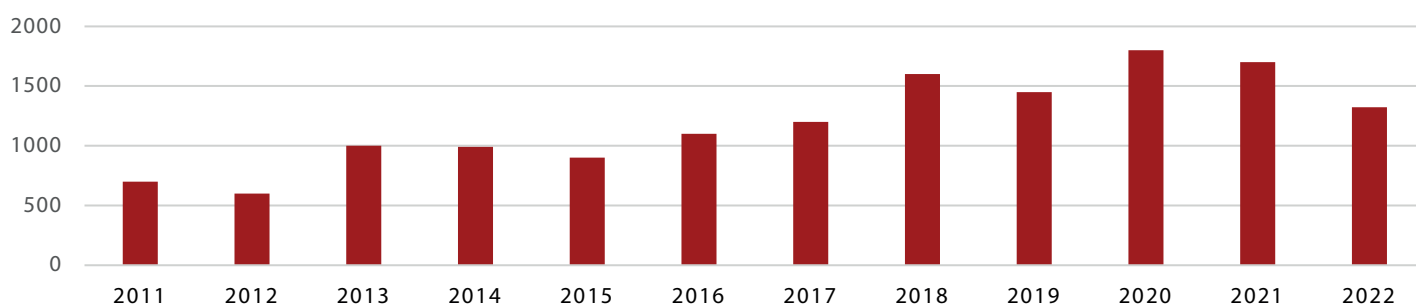
2022. gadā esam nostiprinājuši un attīstījuši sadarbības ar medijiem, piemēram, regulāri organizējot VADC direktores E.Poles intervijas televīzijā, radio un tiešsaistes un drukātajos medijos, kurās viņa aicina cilvēkus būt atsaucīgiem un ziedot asinis. Tāpat zema asins krājuma gadījumā vairāki žurnālisti paši vēlējas veidot sižetus, rakstus un saturu interneta medijos, lai pievērstu donoru uzmanību, tostarp kā donori atsaucoties uz viņiem kā fiziskām personām nosūtītām īsziņām.

Mediju monitoringa rezultāti uzrāda 1322 publikācijas plašsaziņas līdzekļos (drukātā prese, tiešsaistes mediji, radio un TV), kas ir par 445 publikācijām mazāk nekā 2021. gadā (Attēls Nr.2). Šie dati ir indikatīvi, jo "Station" mediju monitorings neaptver visus reģionālos medijus, kā arī pašvaldību mājaslapas un informatīvos izdevumus, kuriem ir būtiska loma VADC komunikācijā, īpaši par izbraukumiem.

Vidēji katru mēnesi 2022. gadā par VADC un asins ziedošanu medijos izskanēja 110 ziņas. No kopējā publikāciju skaita 1141 bija latviešu valodā, 179 krievu, bet 2 angļu valodā.

Ņemot vērā dažādu komunikācijas rīku efektivitātes mērījumus, pirms četriem gadiem VADC mainīja stratēģiju, samazinot izsūtīto preses relīžu skaitu. Ņemot vērā aktuālās tendences, 2022. gadā medijiem izsūtītas vien 16 preses relīzes, kas ir par 11 mazāk nekā gadu iepriekš – tika realizēta stratēģija izsūtīt 1 relīzi mēnesī, bet mēnešos, kad bija akūti nepieciešama donoru atsaucība vai notika kāds VADC organizēts komunikācijas pasākums, piemēram, koncerts, relīzes tika izsūtītas 2-3 reizes mēnesī.

PUBLIKĀCIJU SKAITA DINAMIKA 2011. – 2022.G.

8.4. Sociālie tīkli un citi komunikācijas kanāli

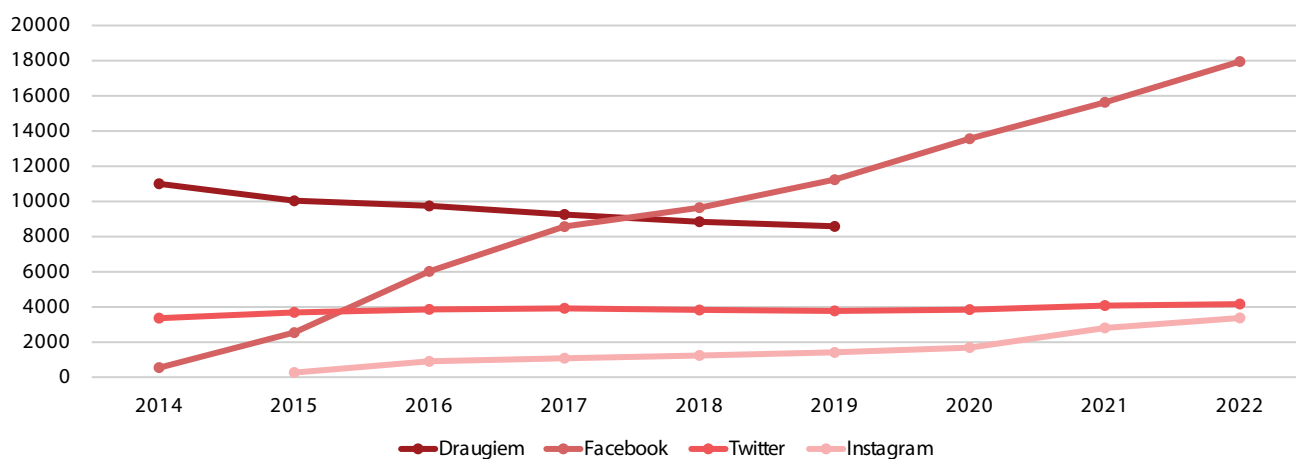
Valsts asinsdonoru centra komunikācijā sociālajiem tīkliem ir būtiska nozīme, to piedāvātie rīki ļauj sasniegt ievērojamu potenciālo donoru auditoriju, tādējādi ātri un efektīvi nodrošināt informācijas pieejamību, kā arī sniedz tiešas komunikācijas iespēju ar jebkuru sociālā tīkla lietotāju.

Komunikācijai VADC izmanto sociālos tīklus Facebook, Twitter un Instagram.

2022. gada visiem Valsts asinsdonoru centra sociālo tīklu profiliem vērojams pieaugums:

- Twitter.com – 4 164 (+ 89)
- Facebook.com – 17 961 (+ 2 325)
- Instagram.com – 3 377 (+ 575)

SOCIĀLO TĪKLU SEKOTĀJU DINAMIKA PA GADIEM

8.5. Informācijas sniegšana donoriem

2022. gadā izsūtītas 85 652 īsziņas donoriem, kas ir par 19 591 vairāk nekā 2021.gadā.

Sēlpils ielas donori 9,4% gadījumu atsaucās sms aicinājumam, Merķeļa ielas donori 9,7% gadījumu, Gaiļezera slimnīcas donori vien 6,2% gadījumu, bet autobusā ziedojušie donori atgriezās 7,6% gadījumu pēc sms saņemšanas. VADC izbraukumos atnākuši 21,6% no sms saņēmējiem, bet VADC LF 23,2%. Vidēji uz sms atsaukušies un atnākuši ziedot 14,6% uzrunāto donoru.

	2018. g.	2019. g.	2020.g.	2021.g.	2022.g.
Nosūtīto SMS skaits	22270	4864	61343	66061	85652

8.6. Suvenīri un informatīvie materiāli

Pateicībā par asins ziedošanu donoriem ik gadu tiek iegādāti vairāku veidu suvenīri ar VADC simboliku, kurus saņem donori visā Latvijā. Arvien tiek domāts, lai tie būtu mūsdienīgi, interesanti, kā arī noderīgi visām donoru auditorijām.

Pirmreizējiem donoriem	Lodišu pildspalva ar gravējumu/ krūšu piespraudītes
Asinis ziedo 3 reizes gadā	Antistresa sirsniņa, atstarotāji - piespraudes, kokvilnas auduma maisiņš
Ik pēc 10 reizēm	Blociņš A5, krūze ar apdruku 450ml
50 asins ziedošanas reizē	Termokrūze, pleds
100 asins ziedošanas reize	Zibatmiņa, pleds, lietussargs, termokrūze
Ziedojošiem asinis dzimšanas dienā	Krūzi ar tāfeles virsmu, zeķes ar apdruku

Plānotie pasākumi un prioritātes 2023.gadam

2023. GADĀ SABIEDRISKO ATTIECĪBU NODAĻAS GALVENĀS PRIORITĀTES (SASKAŅĀ AR 2023. GADĀ PIENĒMTO CENTRA STRATĒGIJU 2023.-2026. GADAM):

- Uzlabota sabiedrības informētība par asins ziedošanu un VADC darbību
- Pieaudzis pirmreizējo donoru skaits
- Samazināts donoru vidējais vecums
- Palielināts donoru skaits, kas ziedo asinis atkārtoti
- Izveidota Jauno donoru akadēmija
- Attīstīta Donoru Bonusu programma
- Uzlabots ārstniecības un ārstniecības atbalsta personāla apmācības process (sadarbībā ar Kvalitātes departamentu)